

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14). 1/2 évre 14 k. (7). 1/4 évre
7 k. (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8. vidéken 10 fillér.

Ahol a citrom virul.

Budapest, augusztus 10.

(K). A Pantheonban nyugszik egy boldogtalan király, a Pantheon körül nem tud megnyugodni egy boldogtalan nép. Csupa forrongás az olasz elmékben és az olasz szívekben. Egy kitűnő jogász, aki egy életen keresztül harcolt a halálbüntetés ellen, most hamut hint öszülő fejére, megtagadja életének ideálját és siratja a halálbüntetés eltörlését, mert ime Olaszországnak „kivitele van politikai gyilkosokban.” Mintha a halálbüntetés meghagyása változtatott volna a dolgon. Angliának is elég szigorú törvényei vannak s azért ami a zsebtolvajokat illeti, az egész világnak tud belőlük szállítani. S az olasz jogásznak eszébe se jut, hogy azok a politikai gyilkosok, akikből Olaszországnak kivitele van, odahaza nem találhatnak állandó foglalkozást; ha pedig a külföldre mennek gyilkolni, ebben ugyan kevésbé alterálhatja őket az a körülmény, hogy van-e Olaszországban halálbüntetés vagy nincsen. S mint az a kiváló jogászelme, megzavarodott a monzai katasztrófától az egész olasz nemzet is.

Umberto temetésén kicsi hujja, hogy rongyokra nem tépték egy városka zászlóját, mert véletlenül annak a városnak zászlója, ahol Bresci született. Mintha nem éppen annak a városnak lett volna legtöbb oka a gyászra és a részvétellel való tüntetésre! De katasztrófák, mint a monzai, meg szokták rázkódtatni az elméket és a szíveket s ha az olasz népnek csak erről a pillanatnyi nyugtalanságról kellene beszámolni: a diagnózis inkább vigasztaló volna, mint vigasztalan. Szép a lelkek ilyen nyugtalansága s még brutális formái alatt is meglátszik a gyöngéd-

ség. Rombolni szeretnének, mert rommá lett, akit szerettek.

De mélyebb okon mulik, hogy az a boldogtalan nép a Pantheon körül nem tud megnyugodni. A szép Itáliában, ahol a citrom virul, maga a nép is citrom, utszéli növény, bitang holmi, kifacsarni való. A szenvedélyek olyan abnormis kitörése is, mint a mostani, csak kifacsart szervezetére vall. Mikor a szeretetét akarja kimutatni: örvöng. S mikor a haragját akarja éreztetni: akkor is örvöng. Mert a nép, melyet minden méltóságából kivették, szükség idején se tudja megtalálni méltóságát. Nincs neki már mértéke se az örömhöz, se a fájdalomhoz. Csak ösztönök dolgoznak benne: az elgyötört, kifacsart, lenyűgözött népnek ösztönei. A világot megtévesztik azok a pompázó hajtások, melyek ebből a megrontott olasz talajból fakadtak s a nagy festői, muzsikusi, írói és művészei szerint itéli meg a mai Itáliát. Csupa buja virág: azért olyan kábító, mert olyan posványos talajból hajtott ki. De még ezek a messzire szóló zsenik is csak azt hirdetik világgá, hogy az olasz közigazgatás hová sülyesztette azt a boldogtalan nációt. Amit a hivatalos jelentések, statisztikai kimutatások s a hazugságok egyéb szócsövei eltakarnak: az olasz irodalom igenis leplezetlenül föltárja, hogy micsoda lényeges nyomorúságban sanylik a nép. Lázárokról beszél, akik két kategóriába tartoznak: ordítók, akiknek még fáj az éhség, és csöndesek, akik már ordítani se tudnak, mert az éhség elvette a hangjukat. S a virágzó citromfák alatt citromnál sápadtabb emberek vészorognak. Mintha ugye ezek volna le a citromfákról: csupa elfonnyadt, kiszáradt gyümölcs.

A közigazgatás tette őket nyomorultakká. A legszükségesebb falatokon van a legnagyobb

adóteher s az olasz, mikor táplálkozik, az államot jobban táplálja, mint önmagát. Igazságot és egyenlő bánásmódot nem talál sehol. Ha szegény, elfogják egy ostoba gyanu alapján; ha nemes, futni hagyják a bezonyult gazdaságával is. Aki munkát keres, mintha koldulni járna. Azzal a különbséggel, hogy a koldus legalább alamizsnát kap. Az a szellemes angol hölgy, aki azt írta néhány esztendővel ezelőtt, hogy az olasz csizmát el fogják koptatni a koldusok, akik az idegen kocsi után alamizsnáért futkosnak: éppen olyan igazságos volt, mint elmés. Mert azt a csizmát, melyet Olaszország mappája mutat, koldus náció koptatja és el kell így rongyolódnia. A néppel senkisék törődik azok közül, akik a törvények végrehajtása nyugszik. A parlament írja a recepteket s a közigazgatás nem csináltja meg. S innen van, hogy minden olasz zendülés, pedig elég sok van, az adminisztráció ellen fordul, melyben ellenséget érzi. A királyt szeretik, csak a hivatalnokait gyűlölik. S méltán. Gonosz és lelkiismeretlen hivatalnokok, alattomos és erőszakos rendőrök facsarják a nyomorult olasz citromokat s nem tesz róla senki. S aztán csudálkozzék rajta valaki, hogy ebben a népben meggyülemlik a keserűség s fölzaklatott szervezetével a legnagyobb rosszra csak úgy hajlandó lesz, mint a legnagyobb jóra!

Nagy írók, nagy komponisták, nagy művészek, nagy sarlatánok és nagy anarkisták kerülnek ki ebből a nemzetből. És nagy koldusok. Egyik se csudálni való. Kialudt tüzek vannak ott a hegyekben és mellettük tűzhányók, mint sehol a világon; nyomorék Lázárok szaladgálnak ott az utcákon és mellettük gazdag elmék, melyek szórják a tüzet, kápráztabban, mint bárhol a világon. De minden a természet ajándéka az

TÁRCA.

Marienbadi levél.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta Porzó.

I.

(Egy csépp sprudlival s egy giesshübéli spriccerrel.)

— augusztus elején.

Van álnokság, makacs alattomoság a tárgyakban is, amit szabatosan úgy fejezett ki egy német bölcselel, hogy: „Tüske des Objectes.” Csak az új könyv iverit vagdaljuk fel: hányszor bujik el késünk két olyan levél közé, amelyet egymástól már szétválasztottunk! Hát a cérnaszál ingerkedése, mielőtt a tű fokán átbökhettük! Meg amit izgatottan, mohón keresünk: nem a legalján van a fióknak? S a válságos pillanatban makkcsoklik a csomó s nem akar megoldódni. Meg a palacsintának is épp akkor tetszik oda- kapni, midőn messzi földről jött idegen asszony- nak mutatni be a feleség a magyar konyha gyöngyeit. És a többi. „Könvet lehetne erről írnia!” mondta néhai való Máli néni.

S a véletlen sem egyéb, mint szándékos tüskeszúrása a sorsnak, aprókban való gyakorlódása, míg egyszer csak nekifoháskodik s szívünk legközepebe szalajta bele kését, vagy súlyával szétzúzta koponyánkat.

Válogatott apró töviseiben részletetett a multkor is, hogy idemenekültem az én régi kedves nyári tanyámba. Mivel hogy nincs, ami engem annyira kétségbe ejtene, mint a fűtűlés, a csémesozás és a penicillussal való körömvágás és körömkaparás: Bécsből idáig, végtelen kilenc órán keresztül, felváltva volt benne részem. A

vitézül megvívott kupétában elnóditani két helyet méltán büszke elégtételre szolgálhat minden utasnak. De aztán meg is szeretne pihenni. Hozzáfog. Elandalodik a tarajos felhőkön, az erdők ingadozó sudár fenyőszálain s egyéb festői dolgokon... mikor egyszerre csak finom süvítés nyílat át a sűrű dűbörgésen. Hiszen ez a „harbe Godl!” A lajdinand ur, az ajtóban állva, fűtőrézsi át a szomszédba egy talmi-szöke oláh menyecskének, aki az egyenruhás pinty urfi szavára nőstényi pillantásokkal felel. A hím visszakaesint. Apró hirdetés. Ehrbare Annäherung ausge-schlossen.

Alig hogy a gyors szerelem megváltott a fűtőtől, mama kedvence — egy hosszú ifju, akit nyilvánvalóképp világlátni bocsátott ki a féltő édes anyja a tészkéből — a táska fenekéről kikaparva a sóderas vajjas kenyér-karéjt, boldogan esámesog bele a festői vidékébe. Ahányzor megállott vonatunk: mindannyiszor egy-egy ilyen karéjt vajt elő s tömködtö magába mohón és kegyelettel. Nekem ugy tetszett, hogy közbe-közbe rőfintett is egyet. Még joformán elejébe sem emésztett a következő állomásnak — neki mindegyik étköz állomás volt — csendes kaparás esikorgott bele a zakatolásba. Ó nagysága, a feleség, a körmei tövétől me'szette ki a bőrt, hogy előtűnjön alóla a fehéről félhoid, melyet aztán meg-megszopva, a sok-águ penicillusk köröm-scalpellumával gyalult simára.

Az embernek, hallván, üvegég válik ilyenkor a foga. Hogy a manieura elért a végső kis-ujjig: a nagyhasu kést (volt abban kanál, parupli és eszma-huzó is) átnyújtotta az urának, aki a legnagyobbbb pengével a körmet taragta meg, amugy visszajáról, amitől az embernek arasznyira nevedekik a foga, ez meg mind beleszalad az agya velejébe.

De hiszen éppen lazult, vagy ha tetszik tulaj- felszült idegeim edzése végett járok én el harmincegy év óta e fonyvesek árnyékába. Ez a

hosszu idő bizonyítsa, hogy sikerrel. Különbön honnan szedtem volna erőt az én kinszenvedéseim megírására?

Csak hogy itt vagyok megint! Messze hazulról, de nem idegenben. Nem csupán az édes megszokás váltja számomra otthonossá, de az is, hogy lépten-nyomon magyar szó hangzik felém. A honi fürdő-ípar föllendítése csak nyári vezércikk-téma minálunk, midőn szünetel minden, tán még a gyűlölet is, és egyedül ébren csupán a honszervelem van, meg a fumei öböl cápjai. Ezt is kizavarták most onnan az angol hadihajók s a legújabb keletű angol-magyar szövetség alkalmából ejtett pohárköszöntések. Pedig a cápa nem is válogatós.

Mind számosabban jelenünk meg itt magyarok évről-évre: hirlapjaink mentül szótatosabb cikkeiben intenek bennünket a honi fürdők látogatására. De miután apránként rátértünk, hogy a tulajdonos és bérlő urak kedvében járni nem hazafiság, s épp oly kevéssé szolgáljuk vele az imádott hont, ha a környék- és megyebeli hölgyek és urfiak egyeduralmát elviseljük — inkább a török jármot! — és nem bírnak lelkesedni a reggelig tartó serenade s az estig zugó aubade iránt; meg miután és a többi, és a többi: csak inkább ide járunk mi pihenni, üdülni s gyógyulni. Nyomunkba meg mind sürűbben vonulnak be ide a magyar orvosok is.

Élvezük a tisztaságot, a kényelmet, a civilisatonak ezer és egy apró kellemeit, mint magától értetődő dolgokat. De lássunk valami tökéletlenséget: mindjárt a hátulsó lábára áll a mi nemzeti önértetünk. Csak az erdön túl nyomorgó vetések mellett szuszogjunk el, (a kövér ember mind szuszog főképen a kövér magyar ember) s nézzük a hitvány kalászt: nagyot dagad a mi büszkeségünk. „Hát ez is buza? Bájmy uno beliben széhen, vasz vakszen für búzen!” —

olasz ég alatt, semmi az embereké. Az emberek ott legfőkébb a foltokat okozzák a természet szépségén. Rontanak, nem építenek. Amiért adminisztráció van vagy volna, hogy a gyöngéknél védelme, a keresőknek utmutatója, a szenvedőknek vigasztalója és segítője legyen: az Olaszországban egészen hiányzik. Van ugyan adminisztráció, de csak arra való, hogy a poklok fenekére kívánják. Hívják ugyan segítségül, de csak úgy, mint az ördögöt. Ha valakit el akarnak vele vitetni vagy ha már minden mindegy ugys. S a nép még szinte boldog, ha nem tud a közigazgatásról. Mert ha tud, az már baj és veszedelem neki. Aztán panaszokdók olykor s panasza: lázadás. Csak fegyveres kézzel mer ugyanis panaszokdni, azt is csak akkor, ha már a falat kenyér miatt történik. Egyébként nem panaszokdik, nem lázad, csak koldul. Az szabad is, meg olcsó is. Azon nincs adó. Az idegen pedig, akit a citrom hazájába csal a természet csodaszépsége, csóválja a fejét, mikor a gazdag természetben olyan koldus népet talál. Hja, azt a népet éppen csak a természet tartja el. A hazája mutogatásából még jut valamicske a koldus olasz nemzetnek, egyébből nem.

... A Pantheonban nyugszik egy boldogtalan király, a Pantheon körül nem tud megnyugodni egy boldogtalan nép. Talán az új király sem fog nyugodni! Talán eddig is nyugtalanul kereste a módját, hogy ezt a boldogtalan népet kiragadhassa a nyomorúságból! Talán ezt reméli is tőle a megsanyargatott Lázár-had! Telegrammok hozzák hírel, hogy Umberto temetésén a nép oda akart rohanni III. Viktor Emanuelhez. Bizonyára a kezét akarta megcsókolni, melytől segítséget vár. De olyan félelmesnek látszott ez a nép még szeretetében is, hogy a hercegek óva álltak a király köré s az egyik herceg kardot is rántott. Mert semmi jót se ígért az a sok mohó ember, aki úgy törtetett a király közelébe, mint a kiéhezett állat az ételhez. A szeretetével is úgy rohanja meg a királyt, mintha anarkista volna. Pedig hát csak éhezik az olasz nép: a szó szoros értelmében is, meg egy jó, vele törődő királyra is. És most azt hiszi, hogy az új király boldogítani fogja — lehetőleg az adminisztráció mellőzésével...

mondá Jözi bácsi egy takaros német asszonynak, mikor a héten a bohendorfi magaslata nagyfujtatóva vitte utána a selyem bélesü kabátját. Hát még, mikor egy-egy dülön a 30 kros napszámban rakódó munkásokkal áll szóba, aki mind a tepli fehér barátoknak, Marienthal duszagdag tulajdonosainak csürjeit hordja tele s irtja erdeit. Beszélte nekik, hogy a magyar napszámban 3 frtot is szerez, fehér cipőt eszik és fehér pesenyét. „Szind arme lajte, aber leben gut!”

Valahányszor nyaranta ide visszatérünk, mind újabb diszben gyönyörködünk; s bár megszokhatta szemünk, mégis meglepődik a bő gyarapodástól. Építkezni csak októbertől áprilisig szabad. S tekintve, hogy itt a tél jóval szigorúbb a miénkél: az ember elálmélkodik, e rövidke zord idő alatt hogyan teremhetek ekkora paloták, csarnokok, újabb lakóházak és nyaralók? Szinte azt vagyunk hajlandók hinni, hogy a hatalmas hónapokban más valahol építik mind ezeket s így tolják ide kereken.

Mindez persze nem bolgatzja meg a távolabb állókat: de ősmarienbadnak, s ilyen vagyok én is, valami érdekes! Hát még, amik nagy szünet alatt fordultak elő: pártok dulakodása, a német-cseh marakodás, a papi és szabadelvű hadak összeesapása, melyről a n. é. furdői vendég csak amogy pad alatt szerez tudomást. Inter pocula, a gyógyvízek szűrosése alatt, silent arma. De alig huzta ki innen lábát közülnk az utolsó, e boldog völgyben a hegyi párt riadóftu s egymásnak ront maradi és haladó, török-zuzzák egymást, akik voltak, vannak és különösen azok, akik lenni akarnak. A politikai tusába belevisszik a helyi háborút is. Mekkora küzdelembe kerül, míg a holt kézből kicsikarnak egy kis életet, míg a világi Kurhaus szükséges voltára ráterelhetik a klastromot. Könnyen megethetnék e duszgazdag premontrai szerzetesek, akik, úgy beszélnek, évenként egy egész milliót visznek Rómába. De annak, amit a világ beszél, mindig csak a felét köll elhinni.

Mint olajréteg a vizen, így uszunk mi ven-

BELFÖLD.

Szell és Chlumetzky. Szell Kálmán tegnap Ischlből Ausseeba utazott, ahol, mint egy mai ausseei távirat jelenti, meglátogatta az ott idészó Chlumetzky bárót, aki tudvalevőleg a nyár folyamán Szell Kálmánt Rátóton szintén meglátogatta. Szell Kálmán holnap Bécsen át visszautazik Rátótra. A *Neue Freie Presse* estilapja azt írja, hogy Szell Kálmán ausseei látogatásához nem fűz politikai konzekvenciákat. Azt majd — mondja a *N. Fr. Pr.* — a csehek fogják tenni, akik e két régi jó barát látogatásában majd egy centralista összeesküvés látnak a cseh közjog megsemmisítésére.

Goluchowski és Körber Ischlsen. Mint bécsi levelezőnk telefonozza, gróf Goluchowski külügyminiszter holnap Ischlbé megy a királyhoz. A külügyminiszter ischli utja a külpolitikai helyzettel függ össze és természetesen, hogy Goluchowski szabadságáról visszatérve, mindenekelőtt uralkodójának óhaját jelenteni tenni a monarchiát közvetlenül érdeklő külpolitikai eseményekről. Körber miniszterelnök hétfőn utazik Ischlbé.

Megrágalmazott kanonok. Dr. Rhédey Gyula *veszprémi* apátkanonokról ismételtelen azt írta egy esti lap, hogy egy szegény család megsegítésének ürügye alatt hólabda-gyűjtést indított a néppárt céljaira. Az apátkanonok ur most táviratban kér fel bennünket cáfoló nyilatkozatának közlésére. A nyilatkozat egyebek közt ezeket mondja:

Értésemre esett, hogy a Magyar Szó című budapesti újság e hó 7-iki és 9-iki számaiban csekélységgel foglalkozik s cikkeiben olyan ténykedést imputál nekem, mely valóság esetén sem egyházi állással, sem egyházi tisztességgel összeegyeztethető nem volna. Azt imputálja nevezetesen, hogy én a jótékonyaság ürügye alatt pártpolitikai célokra pénzt gyűjtök s a hiszékeny vidéki nép, főleg az asszonyok filléreivel kegyes adást üzök a néppárt választási céljai érdekében; üzöm pedig ezt iparszerűleg egy szerencsétlen család főlegéyzésének ürve alatt és sem a gyűjtést be nem szüntettem, sem az illető családot meg nem neveztem.

Elmondja ezután a nyilatkozat a dolog történetét, amelynek a veleje az, hogy az apátkanonok ur megengedte, hogy egy elszerecsélenedett szegény család számára előkelő helyről megindított gyűjtés eredménye hozzá címeztessek, mikor azonban az ez uton begyűlt segítségesség, az apátkanonok ur véleménye szeriut, elérte az emberbaráti áldozatkészség azon korlátait,

amelyekig egy ónhibáján kívül tönkrement család igényei terjedhetnek, nyomban beszüntette a gyűjtést, oly félremagyarázhatatlan és letagadhatatlan módon, hogy több lapnak április 26., 27., 28. és 29-iki számának nyílt-terében nyilatkozatot tétetett közzé, amelyben a gyűjtés beszüntetését kéri, mert a szerencsétlen családról már gondoskodva van; hozzáteszi továbbá, hogy akik a család nevét tudni kívánják, forduljanak hozzá. Az apátkanonok nyilatkozata így végződik:

Hogy e félremagyarázhatatlan nyilatkozatom közzététele óta eltelt hosszú idő után mi indította a nevezett újság szerkesztőségét arra, hogy csekélységgel ezen a réven ilyen, minden jó érzésű embert felháborító, undorítóan tendenciózus módon foglalkozzék, azt az okot nem kell messze keresnem, a vak gyűlölet, bosszu, elvonteműtség és emberi gonoszság csodálatos keverékéből fakadt e piszkos támadás, melynek megtorlása nem marad el.

Dr. Rhédey Gyula,
apátkanonok.

Szívesen hozzuk nyilvánosságra dr. Rhédey apátkanonok nyilatkozatát, nemcsak azért, mert az igazságnak és egy méltatlanul megrágalmazott férfinak tarozunk vele, hanem azért is, mert örömrünk és jóleső elégtételünk nekünk az, ha egy előkelő egyházi férfi az egyházi állással és az egyházi tisztességgel összeférhetetlennek nyilvánít olyan dolgot, amit egyes, kevésbé lelkiismeretes egyházi férfiak bizony megtesznek — *pro piis finibus.*

A tapoleai választás. Egy tapoleai tudósítás a következőket jelenti: Jóllehet a képviselőválasztás már e hó 14-re van kitűzve, ez időszerint az egyedüli képviselőjelölt még mindig a néppárti Abafy Emil, aki most járja be a kerületet. Valószínű azonban, hogy a szabadelvűpárt Hertetendy Ferenc személyében mégis állit ellenjelöltet.

Valószínű, mondja a tudósítás. De mi az, hogy valószínű? Nem veszik észre a tapoleai választókerület szabadelvű pártjának vezetői emberei, hogy ebben a valószínűségben mennyi komikum van? Kedden van a választás és a szabadelvűpárt ma, három nappal a választás előtt még nem tudja biztosan, hogy lesz-e jelöltje, vagy nem? Három nap alatt akar csatát nyerni, holott a néppárt csatarendbe állott, mikor még el sem temették a kerület volt képviselőjét. Most igazán nem érdemes már küzdelmet kezdeni, a biztos vereség kiállításával, még a zászló becsületéért sem. A zászló becsülete is oda van már. Azt a kerületet, amelyben az általános választáson erős kisebbség tömörült a szabadelvű jelölt köré, most kardesapás nélkül adták fel. Ez már nem valószínű, hanem bizonyos.

dégek a helyi élet fölött. A legtöbbünk tudomást sem szerez felőle, az ideigvaló tarka lepel alatt hogyan falják egymást a bennszülöttek. De saison idején, mint az építkezés, pihen a pártoskodás is. Az izgatott eszközök sorában legfurább az antisemitizmus, a zsidóság kizsírításának jutalmakkal biztató szent buzgalma. Pedig ez idő szerint legalább jobban illene oda az anyaforrás fölött ragyogó kereszt helyébe a Dávid király csillaga. En hatalmas Jehová!... mondok: én szerelmes Jézuskám! Hogy megnéptelenedne ez a Mirjam... mondok: ez a Máriafürdő, ha az apostolok vérszerinti atyafisága ide nem járna!

Am azért van itt sok előkelő keresztény is. Illik, hogy elsőben is V. Henrik, Chambord grófjának, a Roy örökösét emlitsen. Madridban a még király, Belgrádban az aligkirály, itt nálunk a majdkirály: orléansai Fülöp, a szép herceg, akit legszűkebb környezete máris teljes királyul tisztel. Ülöl és remél. Sűrűn jár ki a Rojauba (egyik távolabb kiránduló helyünk ez), melynek nevét egy újabb utmutató táblán így pingált oda a címerfestő: *Royau*, tehát királyliget. Hódolat-e vagy véletlen?

Tehát üdöl és remél.

Mint ahogy Marienbadban, ha véget ér a három nyári hónap, az itteni polgárság újabb csatára kél egymás ellen: azoképen Franciaországban is, ha véget ért a világtárlatnak hat hónapja: monarchisták s köztársaságiak csak annál mérgesebben fognak összeesapni. „Végettem!” mondja magában Philippe le bel mély meggyőződéssel. Rossz idő jár ugyan a koronás főkre; de hát Fülöp ezt a pályát nézte ki magának. Ő királyságot tanuit, hát király is akar lenni.

Aki e részt leginkább együtt érez vele: az ő neje, magyarországi Mária Dorothea, nincs vele az idén. Arany álmait szövi az alsuthi kertnek jóslatosan zugó tölgyei alatt.

De nincs ám itt madame Porges sem, a löcsalábú párisi bankárnak fejedelmi alakú (magyarhonai származású) felesége, aki tavaly a drey-

fusardok letiprásának magasztos céljára 100.000 frankot adományozott a biljamos pártinak. Amiért a sionisták méltán haragudták rá, mivel hogy én sem tudok megvetésre méltóbbat az antisemita zsidónál.

E hó közepére várták ide Albert walesi herceget. De elmarad, hogy itt ne lelje az orléansit. Ő fensége tudvalevőképp nem valami gavallérosan viselkedett Nagy-Britanniának tiszteltörméltó, 6sz királynője iránt. De hát a lovagiaság, mióta közbékn szállott alá, már nem igen kötelező a felső körökben.

S elsiet innen Kopácsy Juliska, midőn megjelen Pálmai Ilka. A napokban láttam a legbájosabb Serpoletet. Nem tekintett sem ide, sem oda s szinte bujkált előlünk. Nemzetiszin csikos labji viritott rajta. (Ő mindig hü hő honleány vala.) Illet is neki rettenetes, mert hogy — hej, vékony deszka-kerítés! — még mindig karosú teremtes. Vékony a dereka, vékony a hangja is; de beszédes most is a szeme, az a hamis. Bánatosan érinthette egy hajdan hirhedett operette-divának a sorsa: a Stabl Lórié. Aki végezt egykor — persze hogy nagyon egykor — virágos boltokat fosztogattak ki, az ma virágot árul itt maga két koronától följebb.

Kitűnő földünk még több is van. Ima, a magyar földmívelési miniszter, a capitalismusnak szelid mosolygása üldözje, az apró kazár boltosok rettegést pusztítja, Darányi. Állhatatos kísérsője Harkányi. Egy rimen pendül vele, de nem egy huron. Pedig a báró ur neutrális is lehetne, mert birtokai nagyok és pénzei sokak.

Van aztán magyar püspökünk, főispánunk, táblai elnökünk és bíránk egy sereg. Ez is mind szereti a hazáját és kerüli furdót. Különösen vallják magyar voltukat a mi hölgyeink. Nem is iratkoznak be másképp a bejelentő cédulákon, mint magyarosan így: „Frau Akosné Ugron, Frau Istvánné Kovács.” Eljen a haza! kiáltja ilyenkor Zichy Jenő gróf ur.

KÜLFÖLD.

A khinai háború.

Budapest, augusztus 10.

A szövetséges csapatok előnyomulásukban elfoglalták négy órai heves harc után s mintegy kétszáz halott és sebesült árán a Tiencintől tizenkilenc mérföldnyire eső Jangcut, amelyet állítólag tizenöt ezer főnyi khinai sereg védelmezett. A khinaiak úgy, mint Paicangnál, itt is megfutamodtak, de a szövetségesek nem vehették őket üldözésre s nem is folytathatták utjukat Peking felé, hanem vissza kellett fordulniok Tiencin felé, amelyet délkelet felől újabb nagy khinai haderő fenyeget. A helyzet tehát Paicang és Jangcut elfoglalásával szemben sem javult s ímét csak az bizonyult be, hogy az idegen hatalmak nem rendelkeznek Khina területén elegendő haderővel ahhoz, hogy csak követeiknek és más alattvalóiknak komolyan veszélyeztetett életét is megmentsék. Remélhető, hogy a most kinevezett főparancsnok odérkezéssel kellő számú haderőt is fog érkezni, amely nemesak a sikeres előnyomulásra, hanem a taku-tiencin-pekingsi vonal biztosítására is elegendő lesz. De ebbe legkedvezőbb számítás szerint is belátelik még három-négy hét, s hogy addig Pekingben mi történhetik, arra gondolni is borzalom, jóllehet most jelenti egy pekingsi távirat, hogy az özvegy császárné július 28-ikán a követeknek négy koei élelmiszert küldött.

(Az előnyomulás.)

London, augusztus 10.

Csifuból jelentik a *Daily Express*-nek augusztus 8-áról: Hétfőn napkeltekor a szövetséges csapatok Jancu ellen vonultak tizenkilenc mérföldnyire Tiencintől. Azon a helyen keletre a folyótól tizenöt ezer főnyi khinai sereg foglalt állást. Négy órai heves harc után a szövetséges csapatok elkergették a khinaiakat. Az európaiaknak kétszáz halottjuk és sebesültjük volt. E közben hír érkezett, hogy harminc mérföldnyire délkeletre Tiencintől nagy khinai sereg áll, amely újra Tiencin ellen készül vonulni. A csapatok erre visszavonultak Tiencin felé, mert ott nem hagyhattak hátra elég őrséget, mivel az összes csapatokkal Peking felé vonultak.

Köln, augusztus 10.

A *Kölnische Zeitung* egy berlini jelentése alapján közli, hogy Khina a legutolsó harcokban erősebb és bátrabb ellentállást fejtett ki, mint a japáni háboru idejében, úgy hogy nemesak Németország, hanem a többi államok is újabb csapatokat küldenek Khinába. Az ötezer emberből álló csapatokra nézve, melyekről már többször volt szó, hogy Khinába indulnak, még nem tudják, hogy külön keletázsiai dandárt alakítanak-e belőlük vagy sem. Újabb tizenöt-huszezer ember elküldéséről a nyilvánvalóan sugalmazott távirat azt mondja, hogy még most senki sem tudja, hogy miképp fognak Khinában a viszonyok alakulni. Most még nem gondolnak ilyen nagyszámú csapatok elküldéséről.

(Walderssee.)

Berlin, augusztus 10.

Gróf Walderssee, ki mielőtt Kasselből elutazott, hosszabb ideig tanácskozott Gossler hadügyminiszterrel, tegnap este érkezett Berlinbe. Berlinben a gróf nevével azonnali a tiszti egyesületbe ment. Az ulánuszred egyenruhája volt rajta a tábornagyi jelvényével. A grófné egyszerű fekete ruhát viselt. Akik Waldersseet látták, mind csodálkoztak fiatalos jókedvén. A tiszti egyesületben a szövetséges csapatok új főparancsnoka megtekintette a Khinába menő csapatoknak szánt felszerelést. Több tiszt előtt örömet fejezte ki a felől, hogy a császár bizalma őt szemelte ki a főparancsnoki állásra. A gróf természetesen saját felszerelését is megtekintette, amelyet Khinába fognak szállítani. Khinában is, amennyire lehetséges, az ulánusz egyenruhát fogja viselni, de ezenkívül csináltatott egy világoskék egyenruhát is, amely szintén a tábornagyi jelvényével van ellátva. Két óráig maradt a gróf a tiszti egyesületben. Mikor eltávozott, utközben a közönség, ahol megismerték, lelkesen üdvözölte az új főparancsnokot.

Walderssee augusztus 21-én utazik Genuába s szeptember 22-én érkezik Sanghaiba. Ott fog találkozni a többi hatalmak tisztjeivel.

Berlin, augusztus 10.

Gróf Walderssee a khinai szövetséges hadak főparancsnokává való kinevezése alkalmából üdvözlő táviratokat kapott *Ferenc József* királytól és *Viktor Emánuel* királytól. Waldersseenek tegnap és ma több konferenciája volt. A tábornagy mindezekelőtt visszatér Hannoverbe és törzskarával e

hó 21-én vagy 22-én Genuában, illetve Nápolyban a *Sachsen* német postagőzörsre száll, amely Kelet-Ázsiába és pedig első sorban Sanghaiba viszi.

Páris, augusztus 10.

A *Temps* megbeszéli gróf Waldersseenek a khinai csapatok fővezérévé történt kinevezését és hangsúlyozza, hogy az európai közvélemény kész hajlandóságát feláldozni a Pekingbe bezárt európaiak megmentéséért. Ez az áldozat azonban eredménytelen volna, ha a megoldást a diplomácia huzavonája, féltékenysége és tehetetlensége még soká késleltetné. A hatalmaknak az európai közvélemény egyértelműségét gyors cselekvésre kellene használniok.

Berlin, augusztus 10.

Gróf Walderssee a császárnak előterjesztést tett a főparancsnokság vezérkarára vonatkozólag. A vezérkar 30 tisztből fog állni. Ehhez járulnak az idegen tisztiek, mint államaik képviselői. A vezérkarban egy bajor, egy württembergi és egy szász tiszt lesz. Azonkívül egy magasabb tengerész-tiszt.

Gróf Walderssee, aki augusztus 21-én indul utnak, szeptember 22-én érkezik Sanghaiba. Sanghaiban lesz egyelőre a főparancsnokság székhelye.

A *Nationalzeitung* állítólag illetékes forrásból tudja, hogy Waldersseet a hármasszövetség csapatainak fővezérévé nevezték ki. Felismerése volna azonban az orosz-francia viszonyoknak, ha kétségbe akarnák vonni, hogy Franciaország, se fogja megtagadni Walderssee-nak mint főparancsnoknak elismerését.

Berlin, augusztus 10.

Az esti lapok jelentése szerint gróf Walderssee vezérkarának főnökévé *Gross-Schwarzko*ff vezérőrnagyot, az első keletázsiai dandár parancsnokát nevezték ki.

(A pekingsi követek.)

London, augusztus 10.

Egy pekingsi távirat jelenti, hogy az özvegy császárné július 28-án négy szekér élelmiszert küldött a követeknek.

*Li-Hung-Csang*tól a santungi kormányzó a következő táviratot kapta:

A kormányzó ne akadályozza meg az európaiaknak Pekingbe való előnyomulását, mert ezt az európai hatalmak hadüzenetnek tekintenek. A cung-li-jámen kijelentette, hogy ajánlatot tett a követeknek, hogy menjenek Tiencinbe, de a követek vonakodtak Pekinget elhagyni.

Washington, augusztus 10.

A santungi kormányzó közölte a csifui amerikai konzullal, hogy a követeknek nemesak siffrizott táviratait továbbítják, hanem az eredeti táviratokat is elküldik a konzuloknak, hogy így az idegen kormányok a táviratok valódiságáról meggyőződhessenek.

Washington, augusztus 10.

A külügyi hivatal Pekingből siffrizott táviratot kapott *Conquer* követőtől, mely távirat tartalma azonos *Pichon* francia követ táviratával. Ez arra mutat, hogy a pekingsi követek megegyeztek, hogy azonos táviratokat küldenek kormányaiknak.

(Rérumalom Pekingben.)

Brüsszel, augusztus 10.

Tiencinből Sanghaiba érkezett jelentések szerint Pekingben rérumalom van. Az anyacsászárné, *Tuán* herceg és ennek mindenben segítő társa, *Li-Fing-Hang*, üldözik azokat az előkelő állású tisztviselőket, akik az idegenekkel szemben barátságosan viselkedtek. Egy volt khinai követet minden ítélet nélkül a császárné parancsára nyilvános vesztőhelyre hurcoltak s ott a csöveselők örömmujongása közepette lefejezték. A cung-li-jámen három tagját, aki a kivégzést nem teljesítette, szintén lefejezték.

(Li-Hung-Csang aggodalma.)

Brüsszel, augusztus 10.

Egy sanghaji távirat jelenti, hogy *Li-Hung-Csang* az utolsó napok izgalmaival komolyan megbetegedett. A francia konzul orvosa *Li* palotájába ment s ott kezeli a betegét. *Li* nagyon pesszimistikusan nyilatkozik a khinai helyzet további fejlődéséről. A konzulok előtt kijelentette, hogy a békéhez feltétlenül szükséges a keresztény missziók eltávolítása s hogy Khina integritását biztosítsák. Ha ez meg nem történik, akkor a hatalmak el lehetnek rá készülve, hogy a khinaiak folytonos fölkélekkel fogják őket nyugtalanítani.

(A fekete lobogósok.)

London, augusztus 10.

A *Times*nak jelenti *Hongkongból* augusztus 8-ról: Katonai lapok jelenti, hogy a khinai csapatok fekete lobogókkal ismételt Nankingon

át *Pekingbe* vonultak. Legutóbb a kormány parancsának vétele után hat század azonnal utra kelt.

(Újabb khinai mérszárások.)

London, augusztus 10.

A *Daily Telegraph* sanghaji jelentése szerint *Pecsi* déli részében ismét hat francia misszionárius és öt keresztényit öltek meg a khinaiak. A meggyilkolt európaiak száma ezzel 135-re emelkedett.

(Orosz-khinai határharc.)

Pétervár, augusztus 10.

A vezérkar a következő jelentéseket kapta: Szolgálatmentes kozákok, akik azt a parancsot kapták, hogy az Argung folyó jobbpartjáról kergessék el a khinaiakat, elfogtak egy khinai tábornokot, öt tisztet és ötvennyolc katonát. Kilusztajevszki-kozákok a *Khailar* folyó mellett fegyveres mongol bandára akadtak, amely azonban kis csatározás után elfutott. A kozákok öt lovat, ötven marhát, iratokat és vasuti szerkezetet ejtettek zsákmányul. A szibériai vasutat *Cseliabin*szkától a *Baikál-tó*ig és *Transzbajkál*ában *Miszovaja* állomástól *Szrjetenszkig* megnyitották s átadták a forgalomnak. Az előbbi vonal hossza 3047, az utóbbi 1034 versz.

Pétervár, augusztus 10.

Alekszejev altengernagy jelenti *Nincsvangból* *Csifun* át 5-iki kelettel: Csapatunk e hó 4-én bevette *Nincsvang* khinai városrészét. A lakosságot lefegyverzik és orosz közigazgatást szerveznek. *Gródekov* tábornok jelenti a hadügyminiszternek *Khabarovszk*ből 9-iki kelettel: Egy különítményünk e hó 3-ikán bevette *Kharbint*. 4-én, *Feodorovna* Mária császárné nevenapján, csapatszemlélet tartottunk. *Renenkamp* tábornok e hó 7-én utóltól egy 800 főnyi gyalogságból 300 főnyi lovasságból és tíz ágyúból álló csapatot és megverte. Az Anna-erzed egyik százada ez alkalommal két khinai ágyut ejtett zsákmányul. Este a khinaiak támadólag léptek föl és meg akarták kerülni szárnyunkat, de kartácsainkkal és a kozákok ismételt támadásaival visszavertük őket. A khinaiak nagy veszteséget szenvedtek. *Renenkamp* tábornok gyalogságot, tüzérséget és kozákokat kapott segítségül. *Demiszov* ezredes, aki 5-ikén elindult *Mudan*ejából, a *nikolszkói* különítménnyel *Kharbin*ba érkezett. — *Hirschmann* mérnök jelenti *Csifuból* 5-iki kelettel, hogy a vasut *Dasicautól* északra a khinaiak kezében van, akik július 20-ikán elpusztították a *gaicsau* állomást. *Gaicsaut* kemény harc után visszaloglalták az oroszok. Most a vasut helyreállításán dolgoznak. Az eső sok helyütt késlelteti a munkát.

(A német haderő.)

Berlin, augusztus 10.

A birodalmi tengerészeti hivatal tárgyalásokat folytat az északnémet *Lloyd*dal és a hamburg-amerikai hajózársággal még nyolc gőzhajó kibérlése végett.

Berlin, augusztus 10.

A *Wolff-ügynökség*nek illetékes helyről kapott értesülése szerint a lapoknak az a jelentése, hogy a kormány még 15–20.000 ember Khinába küldését határozta el, teljesen alaptalan.

Köln, augusztus 10.

A *Kölnische Zeitung* értesülése szerint a khinai német segédszervezetek négy zászlóaljából, két útegéből, két század utászokból és egy század lovasságból, összesen majdnem 5000 emberből fognak állani. Ezt a számot már az önkéntesek fedezik.

(Békealkudozások.)

London, augusztus 10.

A *Reuter-ügynökség* jelenti *Sanghaiból* 9-iki kelettel: A francia konzul jelenti: A jövő héten 3000 anami katonát szállítanak partra a francia telep védelmére. Hír szerint császári rendeletet tettek közzé, amely *Li-Hung-Csang*ot a békealkudozások megkezdésével bízza meg.

(Katonai készülődések.)

Sanghaj, augusztus 10.

Az itteni khinai kereskedők kérvényt intéztek az idegen képviselőkhöz az európai csapatok partraszállítása ellen, mert ily eljárás pánikot idézne elő a khinaiak közt. Hír szerint előkészületeket tesznek 250 ember partra szállítására. Egy khinai hivatalnok azt mondta, hogy *Li-Ping-Heng* 15.000 jól kiképzett katonával *Jang-Cunba* vonult, hogy a szövetségesekkel ott szembeálljon.

Hongkong, augusztus 10.

Két indiai ezred megy innen holnap Sanghaiba. Egy harmadik ezred a legközelebbi vasárnapon indul el. Kantonban tegnap 17 kalózt végeztek ki. A városban nyugalom van.

Temetés után.

Budapest, augusztus 10.

Umberto király megtért az őseihez s a fiatal királynak új korszakot kell megnyitnia hazájának történetében. Korszakot, akárcsak a kialakulására az új elemek még nincsenek meg. Egyelőre a régiben marad minden s amin valamenyire el fog mosódni az emléke a gyilkosságoknak, amely az egész országot fölrázta, folytatódni fognak — talán nagyon is hamar — a régi párt-harcok, amelyekben az ország és a nép érdeke a legkisebb szerepet játszza. Amde biztató jel Viktor Emánuel királynak a jelleme, önállósága és minden elszántsága mellett is szelid természetű. Olaszország trónját nem bosszút líheg fejedelem foglalja el, akinek egyetlen törekvése, megtorolni atyja halálát. *Nincs szülőként kivételes törvényekre*, mondotta egyik miniszterének, ki az inaurálendő új rendszer dolgában tapogatózott nála. Olaszországnak az eddigi, rendes törvények alapján is meg kell védekeznie tudnia társadalmát és királyi házát — alattomos, gyilkos anarchia ellen, és képes is lesz erre, ha az új király szelleme elég erős lesz ahhoz, hogy kihasson a szinte pártatlanul silány parlamentre s talán még annál is silányabb közgazgatásra és judikaturára. Csakis így remélhető egy új és jobb korszak kezdete Olaszországra nézve.

(A gyász.)

Róma, augusztus 10.

A király ma hivatalosan fogadta a bolgár fejedelmet, a sziámi herceget, számos külföldi követséget, valamint az itt időző külföldi külön követeket. A külföldi küldöttségek ma a Pantheonba mentek, hogy Umberto király sírját megnézzék. Még folyvást számos koszorú érkezik ide. Rendkívül nagy közönség ömlik a Pantheonba. Gallo közoktatásiügyi miniszter táviratilag üdvözölte Sacconi képviselőt a Pantheon fényes díszítéséért.

Róma, augusztus 10.

Az idén különös fényvel akarták megünnepelni szeptember 20-át, mint Róma bevételének harmincadik évfordulóját, de a rendező bizottság a gyász következtében elhatározta, hogy az ünnepély elmarad. Az emlékünnepe mindössze abból fog állni, hogy egy küldöttség, élén Crispivel, díszes bronzkoszorút fog letenni Umberto király sírjára.

Róma, augusztus 10.

Bainér főherceg ma délelőtt szárnysegéde kísérelében meglátogatta Róma új városrészét, a bazilikát és a Szent Péter-székesegyházat és a legújabbban felállított szobrokat és hosszabb séta után visszatért a nagykövetségre. A főherceg holnap délután utazik el, Miklós montenegrói fejedelem is, aki Cetinjébe megy.

III. Viktor Emánuel király gróf Orsini Rosenberg vezérőrnagy-főudvarmesternek a Szent-Móric és Lázár-rend nagykeresztjét, Balis ezredesnek az olasz koronarend nagykeresztjét adományozta. Meix ezredes a középkeresztet, Riedburg-Meduna kapitány a tiszti keresztet és Maurette főhadnagy a lovagkeresztet kapta. A király továbbá Preskovics tábornoknak, Szerbia képviselőjének a Szent Móric és a Lázár-rend nagykeresztjét, Nazir pasának, Törökország képviselőjének az olasz koronarend nagykeresztjét és Bulgária két képviselőjének, Tonesev ezredesnek és Markovnak ugyanazon rend tiszti nagykeresztjét adományozta.

(Margit királyné.)

Venecia, augusztus 10.

A római főudvarmesteri hivatal értesítette az itteni királyi palota kapitányát, hogy Margit királyné a napokban ideérkezik, mert a gyász első heteit Velencében akarja töltetni. Az özevy királyné számára a palota kerti lakosztályát rendezik be, mely közvetlen az udvari kápolna mellett van. A királyné valószínűleg szombaton érkezik ide.

Róma, augusztus 10.

A Heléna királyné védnöksége alatt álló nőegyesületek kezdeményezésére ma délután több száz nő a Kvirinálhoz vonult, hogy Margit királyné iránti ragaszkodásuknak csendes kifejezést adjanak. A királyi ház tisztviselői fogadták a hölgyek bizottságát és jelentést tettek az özevy királynénak a tün-tetésről.

(A Vatikán állásfoglalása.)

Róma, augusztus 10.

Rampolla bibornok egy hozzáintézetett kérdésre, hogy a Kuria mily állást foglal el ezental a Quirinálal szemben, így felelt:

— Mint egyházi, Leo pápa készséggel csatlakozik azokhoz, akik csöndesen viselkednek.

kozott ahhoz a kívánsághoz, hogy az elhunyt királyt az egyház is megfelelő tisztességben részesítse, mint pápa azonban az 1870-ben teremtett helyzetet nem felejtetheti el. A Vatikán álláspontjának tehát változatlanul kell maradnia, amíg a jelenlegi elviselhetetlen helyzet tart.

Róma, augusztus 10.

A párizsi püspök tegnap Umberto király temetése napján nem akarta palotájára a gyászlobogót küldeni és a harangokat nem huzatta meg. Erre a nép maga tüzte ki a püspöki palotára a felárboera vont lobogót és az összes tornyokban meghúzták a harangokat.

(Az anarchia.)

Róma, augusztus 10.

Canevaro szenátor a következő interpellációt jelentette be az elnökségnek:

Alulírott a miniszterelnökhöz és a külügyminiszterhez azt a kérdést intézi, hogy mit tett a kormány azoknak a határozatoknak a fogantatására, amelyek az anarchisták elleni római internacionális konferencián hoztak a társadalom védelme szempontjából?

Róma, augusztus 10.

Hír szerint Bresci pörében e hó 29-ikén tartják meg a végtárgyalást. A tárgyalás valószínűleg csak egy napig fog tartani.

Páris, augusztus 10.

A *Messageries maritimes* igazgatósága összeállította azoknak az olaszoknak névjegyzékét, akik március 18-án Bresceivel együtt a Gascogneon Amerikából Havreba érkeztek. A névsor a következők: Bresci, Bernasconi, Figari, Pirazzi, Piasardi, Pollini, Dellanzo, Rosatto, Lubosore, Buietto, Gherra, Tuz, Volario, Olivetti, Perino, Attilio Novelli, Parella, Lesma, Navarro, Stiavelli, Piarro, Malossetti, Guazza, Cerutti, Giuglielmi, Gasparelli, Girianno, Tilosi, Pomposo, Giordano, Glasoni, Balma, Perdonno, Boganello, Turri, Santucci, Ghigliani, Bossi, Paradisi, Menicelli, Grandi, Pasquali, Balducci, Cartini, Belloni, Luciani.

Róma, augusztus 10.

Diotallevi asztalost, Acciarito állítólagos címkostársát, akit azonban a terami esküdtsek fölmentett, letartóztatták. Diotallevi csupán óvatosságból tartóztatták le.

Mainz, augusztus 10.

A császárnak a holnapi csapatsemlén való jelenléte alkalmából az itteni vasutakon különös óvintézkedéseket tesznek. A vasuti hidat délelőtt 7-től 9-ig és délután 1/2-1-től 3-ig gyalogjárók számára elzárják. A központi pályaudvarból való távozásakor és az oda való visszatérésekor nagyobb csendőrszakszok fogják a biztonsági szolgálatot ellátni. Az utakat 1/2-11 órakor el fogják zárni és 11 órától kezdve azokban az utcákban, melyekben a császár elhalad, minden forgalom szünetelni fog.

Összeesküvés Pretóriában. A kínai háború és az olaszországi katasztrófa az utóbbi időben csaknem egészen háttérbe szorította a délafrikai eseményeket, amelyekről különben is csak szórványosan érkezett egy-egy távirat. Ezekből azonban konstatálni lehetett, hogy a boerok guerillaharca sok dolgot át az angol hadvezetőségnek s hogy itt-ott a boerok nem jelentéktelen sikereket is érnek el, mint például az elandsriveri angol helyőrség foglyul ejtésével. Viszont az angolok egyre fogyasztják a boer ellenséget s csak most jelentették, hogy 4000-nél több boert vitetnek el Ceylon szigetére; mind a mellett a fővezérletnek nem csekély küzdelmébe kerül az élelmi vonal fenntartása és többször megessett már, hogy az angol csapatoknak nem volt mit enniük, mert a boerok az eleségszállítmányokat elfogták. Az is bizonyos, hogy a boerok lövészerei és fegyverei is lassankint el fognak fogyni, mert az angolok részint megsemmisítik ezeket, részint pedig gondosan ügyelnek arra, hogy semmiféle fegyverszállítmány se juthasson be a volt köztársaságok területére. Épp legutóbb azonban maga Pretoria is fenyegetve volt, s mint most kiténik, a városbeli boerok összeköttetésben voltak a kívül levőkkel és egész összeesküvést szerveztek, amelynek valóságos *vérürdő* volt a célja: az összes angol tiszték megölése s magának Lord Robertsnek az elfogása és elszállítása. Bizonyosra vehető, hogy az angol vaskéz könyörtelen szigorúsággal fog lesújtani az összeesküvőkre s ezental még gondosabban fognak ügyelni a rend fenntartására, amit csak azok a

lakosok fognak megsínyleni, akik csöndesen viselkednek.

Londoni táviratunk, mely a legutóbbi történetekről értesít, így hangzik:

London, augusztus 10.

A Pretóriában felfedezett összeesküvésről a következőket jelentik a Reuter-ügynökségnek Pretóriából 9-iki kelettel: Néhány idevaló lakos, akik az ellenséggel összeköttetésben állottak, e hó 7-én este előkészületeket tettek arra, hogy a városban lakó összes angol tisztek meggyilkolásáról és Roberts elfogásáról és a legközelebbi boer kommandóhoz való elviteléről tanácskozzanak. Az összeesküvést csak az utolsó pillanatban fedték föl. Tíz összeesküvőt letartóztattak. Az összeesküvők gyujtogatásokkal zavart akartak előidézni és ebben a zavarban akarták végrehajtani tervüket.

London, augusztus 10.

A Reuter-ügynökség jelenti tegnap kelettel Pretóriából az ott felfedezett összeesküvésről:

Az összeesküvők, szám szerint tizenöt, pretóriai lakosok és összeköttetésben állottak az ellenséggel. A város nyugati részében két nagy házban tüzet akartak gyújtani, abban a reményben, hogy a csapatokat ott a tűz eloltására konszignálják; az általános zavarban az összeesküvők be akartak hatolni az angol tiszteknek előre gondosan megjelölt házaiba és meg akarták öletni. Időközben az összes boerbarátokat értesítették volna az összeesküvésről, mert remélték, hogy néhány százán csatlakozni fognak. Több összeesküvőnek az lett volna a feladata, hogy Lord Roberts-et elfogja és vele a legközelebbi boer kommandóhoz siessen. E célra a városon kívül 12 embert készenlében tartottak.

Az összes összeesküvők esküt tettek volt, hogy semlegesek maradnak. Az eskü következtében teljes szabadságot élveztek. A hadseregben az eset felett nagy a felháborodás. Azt tartják, hogy a boerokat az enyhé bánásmód bátorítja fel az összeesküvésre és remélik, hogy a bizalommal való ily súlyos visszaélést a legszigorubbán fogják megtorolni.

HIREK.

A savoyai testőrök.

Tegnap volt a temetés. Ha nem is ilyen erőszakos hirtelenséggel jut a világ a nagy halotthoz, még akkor is királyi látvány lesz a hatalmas végtisztesség. Lovas és gyalogos katonacsoportok, egy ország mindennemű hatóságai és testületei, papok, fejedelmek, hercegasszonyok, külföldi képviselők, zenekarok, ezerféle katonai és polgári méltóságok a messzeségbe nyúló egyetlen káprázatos gyászmenetben, közből a hat lótló vont ágyutalpon a kopersó, a tábori temetés hatásos ridegségével, — ez magában egy mesebe való szent zárandoklás szindús képe. Az olasz csak művészi gyászszal viheti sírjába királyát. És a nép talán nem is borul el, talán a megnyugvás derűjével csak a ritka színjátékokat látja, ha másképpen történik ez a halál.

Most pedig minden ragyogást sötétségbe borít az a rémes árny, amely vérben forgó szemmel, fogcsikorgatva uszik a levegőben a kopersó felett. Érz mindenki, bele furakodott az emberek véérébe, idegzetébe, s az ut szélén szorongó százezernyi tömegben forradalmi nyugtalanságot támaszt. A nép nem tud esőndet tartani a gyászban, izgatott, haragos, s belső háborúgásának ki kell törnie valamiképpen. Itt azt kiáltja: „Éljen a király!” — s ugy kell lecsillapítani. Amott szitkokat szór arra az emberre, aki mindig a király mellett volt, akkor is, amikor az a szörnyeteg a revolvert sütögette. Minek van itt? Minek él, ha már nem tudta megoltalmazni az urát a gyilkos golyóktól? Mit mutogatja magát? Bujjon el!

Tribün szakad, egy helyen verekednek, valahol a magasból katonaszuronyokba pottyannak le egy bámszökő, s izgalom, kavargás támad. A menetre is átragad az idegesség, tábornokok kardjukhoz kapnak. De nemcsak ők vesztik el hidegvérüket, hanem náluknál nagyobbak is, akik nem igen mutatják meg

a bensejüket csak úgy az utcán, mindenkinél.

A savoyai hercegek kardot rántottak. Egy ló vadult meg, s zajongás, mozgalom keltett is éppen, ahol az élő király járt. És mellette a savoyai hercegek. S a forrongás első zajára csörrenve repült ki hüvelyéből a kardjuk. Egy pillanat és kivont karddal már közrefogták a királyt.

Ez ösztön volt és hősiesség is. Olyan volt ez az első pillanatban, mint ahogy lecsapó denevér, kánya, vagy más veszedelmes madár szárnyuhanására összebujnak az egymást féltők. Ők is, a hercegek, az egytűvé tartozók összerembentek, úgy féltek a koporsó felett vijjogó rém suhant feljűk. Pedig bizonyosan úgy jöttek a temetésre, hogy félést ne lássanak rajtuk. Hát nem is félés volt az, csak egy kis ijedelem. Aztán már hősök lettek, megoltalmazni a királyt az öntestükkel, mint ahogy egykor volt szokás a háboruszkodásban, amikor koronás fejedelmek is bele mentek a tűzbe, s hiveiktől körülvéve el is estek.

Az élet, új alakulásában, Róma utcáján adott modern harcot fejedelmi személyiségeknek, hogy fegyvert fogjanak a király és a maguk életéért. A savoyai hercegek, már a veszedelemnek a sejtelmére is, hősi lobbanással megmutatták a készséget az élet-halálharca, s mint elszánt testőrség sorakoztak a király köré. De a király megőrizte méltóságát és leintette őket. Királyi kézmozdulata ezt mondotta a hercegeknek:

— Megfeledeztek magatokról. Mert még egy napig sem ültetek trónon. Ismerem én is bujkáló ellenségemet, s ha tartok is tőle, nem mutatom rögtön minden vaklármára a remegésemet. Király vagyok, helyt állok, s ha kell, elfogadom a halált, bárhol jönni is. De a méltóságomat a nép előtt megőrzöm!

A savoyai testőrök megértették a néma beszédet, s kardjuk csörrenve surrant vissza hüvelyébe. Már újra nyugodtak voltak és fenségesek. Hiszen ők se félnek. Csak megijedvén egy pillanatra, féltették a királyt, s ahogy ott a koporsó előtt elszánt testőrsapatát verődtek össze, olyan volt ez az emlékezésre való jelenet, mint valami kiáltvány a sötét rémhez:

— Összetartunk, nem félünk! A hatalom, a tradíció a miénk, s ördög és pokol ellen is megvédjük utolsó csepp vérünkig!

Omar.

Budapest, augusztus 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új előfőzé-és nyílka Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfőzete ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Asoknak a tisztelt előfizelőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szíves tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári hónap alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— A király Ischlben. Egy mai táviratunk jelel, hogy a király ma délelőtti kihallgatáson fogadta Wittok lovag osztrák vasutügyi minisztert.

— Bucsus a Mátyás-templomban. A budavári koronázó Mátyás-templomban e hó 15-ikén, Nagybölgasszony napján tartják meg a bucsut. A bucsus ünnepi nagymiséjét dr. Nemes Antal apátplébános mondja délelőtti 10 órakor nagy papi segédlettel. Delben az

apátplébános diszebedet ad a plébánián, amelyre a kerület előkelő polgárságát hívta meg. Déltűn ünnepélyes vecsernye lesz, szónoklattal kapcsolatosan. A szentbeszédet dr. Nemes Antal apátplébános tartja.

— A király hetvenedik születésnapja. Kolozsvár városa a király hetvenedik születésnapját nagy fényvel ünnepli meg. Az ünnepély programját egy e célból összehívott előretervezlet megállapította és felkérte a polgármestert, hogy az ország törvényhatóságait átiratban hívja fel arra, hogy az üdvözlésnek azt a módját fogadják el, amelyet Kolozsvár megállapított. A kolozsvári ünnepély programja a következő: 1. Augusztus 17-én este a város szokott módon való kivilágítása mellett a várost környező magaslatokon örömtűzeket gyújtanak. 2. Augusztus 18-án délelőtti 10 órakor a törvényhatóság testületileg résztvesz a hálaadó isteni tiszteletben. 3. Az isteni tisztelet végzetével rendkívüli törvényhatósági közgyűlést tartanak, melyen a tanács azt az indítványt fogja előterjeszteni, hogy a királyt ezen a közgyűlésből születésének hetvenedik évfordulója alkalmából távirati uton üdvözöljék.

— Steiner püspök haldoklik. Székesfehérvárról táviratozva tudósítók, hogy Steiner püspök állapota a beállott tudóvizényő folytán a legagasztabb. A katasztrófa bekövetkezését minden percben várják. A püspök teljes apáthiába esett és elvesztette öntudatát. József Ágost főherceg a következő táviratot küldte Teésre:

Nagyon megszorodva olvasom, hogy ő méltósága megbetegedett. Forró imában kérem istent, hogy javulást és felgyógyulást adjon neki. Gondolataim a beteg mellett vannak. Kérek hirt hogylétéről.

A hercegprimás kivül Zalka, Schlauch, gróf Mailáth, Dessozffy püspökök és Császka György érsek tudakozódtak ma táviratban a püspök állapotáról. Ma reggel Teésről a következő távirat érkezett Székesfehérvárra:

Reggel öt óra. A beteg püspök még életben van, de minden percben bekövetkezhetik a halála. A püspök elbucsuozott rokonaitól, udvari papjától és eselédjeitől, akik körülállták az ágyát. Orvosai, dr. Major és dr. Bierbauer egész éjjel mellette viaszottak.

— A Szent Zsigmond kápolna. Az újonnan átalakított budavári Szent Zsigmond-kápolnát fényes ünnep keretében e hónap 19-ikén szentelik be. A bezenetelést három püspök segédletével maga Vaszary Kólos bíboros hercegprimás végzi. A bezenetelés szertartása 19-ikén reggel fél nyolc órakor kezdődik, délelőtti tíz órakor pedig szentmise lesz. Déltűn 4 órakor ünnepélyes litániát tartanak az újonnan bezenetelt kápolnában és ezt valószínűleg szintén az egyház egyik főpapja fogja végezni. Másnap reggel 6 órakor szent mise lesz a Zsigmond-kápolnában, egy órával később pedig oshozzok a királyi várpalota koronaterméből a Szent Jobbot, amely a kápolna tatarozása következtében eddig a várpalotában be van fázva. Ugy volt, hogy a Zsigmond-kápolna főoltárképe, amelyet Roskovics Ignác fest, a bezenetelésre elkészül. A mester azonban megbetegedett és ezt a munkáját félben kellett hagynia. E miatt a bezenetelés napján a régi oltárképet fogják alkalmazni.

— Az olasz király Kossuth Ferencnek. Drága erekiye gyanánt őrzi Kossuth Ferenc azt a táviratot, amelyet a megboldogult Umberto király atyja halála alkalmából hozzá intézett. E távirat mellett van helye annak a távirati válasznak, amelyben III. Viktor Emánuel király köszönetet mond Kossuth Ferencnek részvét táviratáért. Ez a távirat, amelyet az ifjú olasz király nevében Brusati főhadsegéd küldött, így szól:

— Ó felsége, Olaszország királya melegen köszöni az ön érzelmeinek kifejezését és jól tudja, hogy a nemes érzelmek hogymányosak az ön családjában.

Kossuth Ferenc, mint a függetlenségi párt elnöke táviratilag adott kifejezést a pártja érzelmeinek is az olasz képviselőház elnökéhez intézte részvét táviratát. Az olasz képviselőház elnöke Villa Tamás ugyan-csak táviratilag a következőképpen válaszolt Kossuth Ferencnek:

„Közöltem a rendkívüli ülésre összehírt képviselőházzal az ön nemes érzelmeket tolmácsoló táviratát, amelyvel saját és pártja nevében résztvesz a mi mely gyászunkban. Az egész olasz képviselőház érzelmét tolmácsolom, midőn önnek és képviselőtársaimnak melegen és mélyen érzett köszönetet mondom. — Villa Tamás elnök.”

— Az událi honvédelmi miniszter. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter e hó 26-án tér vissza Gasteinból, ahol — mint őszinte örömmel értesülünk — nagyon jó eredménnyel használja a fürdőket.

— Bucsuszó ezredparancsnok. Sopronból táviratozzák: Csandány Arthur, a 48-ik ezred parancsnoka ma bucsuzott el ezredétől. A parancsnok Bileke, Hercegovinába megy. A tisztikar hosszú kocsisorban kísérté a bucsuszó parancsnokot a pályaudvarhoz, hol a város elítje csoportosult a távozó és ünnepelt neje, Simon Alice, főispán leánya körül.

— Toleráns püspök. Gróf Csáky Károly váci püspök — mint Várólk jelentik — ma fogadta az ottani izraelita hitközség küldöttségét, mely őt kinevezése alkalmából üdvözölte. A püspök igen szívesen fogadta a küldöttséget és válaszában kiemelte, hogy a keresztény vallás a szeretet vallása. — Én — ugymond — egyforma szeretettel viselkedem minden embertársam iránt, tartozék az bármely hitfelekezethez. Bármikor forduljanak önök énhozzám, bármikor legyen önököt szó, az én szívtől kérek én tanácsot, mert ha valaki, úgy én vagyok az, aki a hitű zsidókat szeretem és becsülöm.

— Szláv József halála. A Magyar Földművelésügyi minisztérium felügyelőbizottsági elnöke volt, a halálesetről külön gyászjelentést adott ki és a temetésen küldöttséggel képviselteti magát, mely hatalmas cserkoszort helyez a ravatalra. A küldöttség tagjai: gróf Szapáry Gyula, a felügyelő bizottság alelnöke, Lukács Antal, Forster Gyula és dr. Csengerly Lóránt igazgatók. A zsitvaújfalusi kastélyba egymásután érkeznek a részvét táviratok. Kondoleáltak többek között Wlassics Gyula, Darányi Ignác, Hegedűs Sándor miniszterek, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, Samrecsányi tábornok, báró Radvánszky Béla koronás, Graenzstein Béla államtitkár, Mezey nyugalmazott osztályfőnök stb.

Szláv József elhunya alkalmából a földművelésügyi minisztérium a miniszteri palota homlokzatára gyászlobogót tűzött ki s az elhunyt koporsójára koszort helyeztet a következő felirással:

A magyar királyi földművelésügyi minisztérium — egykori miniszterének kegyeletes megemlékezése jelül.

A holnap temetésén a távollevő földművelésügyi miniszter képviselőjében nemeskéri Kiss Pál államtitkár, a minisztérium részéről pedig egy többtagu küldöttség fog megjelenni.

(Apróságok Szláv Józsefről)

Wekerle Sándor miniszterelnöksége alatt történt. A budapesti önkéntes mentő-egyesület állami eegélyért kérvényezett. S a kérvényt bizottság vitte fel a miniszterelnökhöz. E bizottságnak Szláv József tagja volt. Mikor gróf Andrássy Aladár elnök hatóságos beszéd kíséretében átnyújtotta a kérvényt a miniszterelnöknek s a bemutatások megtörténtek, Szláv körültekintett a pompásan feldíszített fogadóteremben s ironikus mosolylyal szólott Wekerlehez:

— Nagyon szépen kicsinosítottad ezt a szalont, remélem, nem szándékozol beüle egyhamar kimozdulni.

Wekerle elnevette magát, aztán mosolyogva válaszolta:

— Kegyelmes uram, te is tudod, hogy az ilyen dolog nem mindig függ az ember szándékától.

Tudvalevő, hogy Szláv csupán két évig volt miniszterelnök.

A mentő-egyesület egyik választmányi felsőlésén meg ez történt. A közös hadügyminiszter felszólítására, hogy háboru esetén a mentő-egyesület vegye át a főváros területére a beteg katonák szállítását, az egyesület igazgatósága e tárgyban szabályrendeletet készített s abban ezek a szavak fordultak elő: „a hadsereg parancsnoka.” Szláv közbe szolt:

— Hát a m. kir. kommandó hol maradt? Mert az is hadsereg ám!

Szigoru alkotmányos érzülete sérelmet látott még ily osekélynek látszó dolgokban is.

— Bismarok és az anarkisták. Eppen csak a rendőrségek meg a bíróságok nem gondolkoznak úgy az anarkisták ellenében követendő eljárásról, mint Bismarok és vele együtt minden okos ember. Nagy hűhóval keritene kézzre egyet-egyét közülök, aztán valóságos kommuniké-gyártás következik, hogy az anarkista ur mit eszik, mit iszik, micsoda kijelentéseket tett, aztán jön a hosszú és izgalmas tárgyalás, amittől mindenki előléptetést vár — s mire megvan az ítélet, az anarkista kész mártír. Bismarok hercegnek az volt a véleménye, hogy az anarkisták elleni küzdelem csak úgy lehet eredményes, ha az anarkistákat a maguk egész tömegében tessik lehetetlenné. Nem kell az egyesekkel sokat teketőrizni s nagy reklámot csinálni nekik, mert ez csak az ő malunkra hajtja a vizet. — Ezt a Hamburger Nachrichten mondja el most, amikor aktualissá vált az, hogy mit szollott az anarkistákról a vaskancellár.

— A bécsi villamos vasút baja. Mint nekünk Bécsből táviratozzák, ott ma majdnem egész nap szünetelt a villamos vasut forgalma. A forgalom fennakadását a fókábel sérülése okozta, amelyet estig még nem lehetett kijavítani.

— Tanárok kinevezése. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a közoktatásügyi miniszter dr. Katona Lajos budapesti állami főgimnáziumi rendes tanárnak, a budapesti egyetemen az összehasonlító irodalomtörténetből egyetemi magántanarrá történt kinevezését; dr. Somogyi Manó pénzügyi fogalmazó-

nak a budapesti tudományegyetemen a társadalmi politikából egyetemi magántanárárá történt kinevezését s végül dr. Vámosy Zoltánnak, a budapesti tudományegyetemi gyógyszer-tanészé I. tanárségéd-jének ugyane tanészé mellé adjunktussá történt megválasztását jóváhagyta s őket e minőségükben megerősítette. A közoktatásügyi miniszter Strauss Adolfot, a kiváló orientalistát a keleti kereskedelmi akadémiához rendes tanárnak nevezte ki.

— A kereszténység jubileuma. Vaszary Kolos hercegprímás dr. Kohl Medárd pápai prelátnak kísérelében tegnap este Balaton-Füredről a fővárosba érkezett és ma reggel nyolc órakor Esztergomba utazott. A hercegprímás Esztergomban az ünnepségre vonatkozó intézkedésekről tüzetes jelentést tettett magának. A főkapitány tagjai valamennyien méltóságos címet kaptak s ezután minden kanonok kinevezésekor olyan egyházi rangot kap, mely után a méltóságos cím jár. A kitüntetés a kereszténység ünnepével kapcsolatos. A város és főszékelyház díszítésén javában dolgoznak.

— Az Egyetemi Kör az esztergomi ünnepeken küldöttségileg képviselteti magát. Az ifjuság kiküldöttjei zászló alatt, díszmagyarban jelennek meg az ünnepélyeken.

— A belgrádi nász után. Belgrádban is jóformán már napirendre tértek a király házassága felett. A nagy izgatottságot, amely a nevezetes proklamációra támadt, a megnyugvás váltotta fel. A nyugalomból most újra felzavarja a szerb főváros népét. Belimárkovic volt régensnek letartóztatása. Belimárkovic a legtöbb szerb politikussal együtt ma is hibáztatja Sándor király házasságát és elítélő kritikája közben megsértette a királynét, azért tartóztatták le. Kihallgatása után a belgrádi várba vitték. — Nikolics volt minisztert királyi tanácsossá, a királyné néjét, Petrovics bankigazgató feleségét pedig udvarhölgygyé nevezték ki. A királyi pár tegnap ismét több üdvözlő küldöttséget fogadott, köztük az osztrák-magyar kolónia küldöttségét is.

— Nemzetközi börtönügyi kongresszus. Brüsszelből írják nekünk: Folyó hó 6-án kezdődött meg a VI-ik nemzetközi börtönügyi kongresszus Brüsszelben, mely több napon keresztül fog tartani. A kongresszust a belga igazságügyi miniszter nyitotta meg, azután a tisztviselői kart választották meg, még pedig ilyképpen: tisztviselői elnökök: Bellocchi, Seag Galkine, Wraskoy, Gobs dán igazságügyi miniszter, az V-ik nemzetközi börtönügyi kongresszus volt elnöke. Alelnökökké választották: az Északamerikai Egyesült Államok küldötte Barrows, továbbá Ruggli Brice angol, hosti Holzkecht osztrák, Engelberg badeni, Goss O. dán, Picot francia, Scousis görög, bélyei Rickl Gyula magyar, Pessina olasz, Van der Aa németalföldi, Voxen norvég, Salomon orosz és Visselsen svéd kormánykiküldötték. A magyarok itt is igen meleg fogadtatásban részesültek s a III-ik szakosztály elnökévé bélyei Rickl Gyula igazságügyi miniszteri osztálytanácsos választották meg.

— Monsieur Karl és Baurepaire. Quesnay de Baurepaire — van-e, ki e nevet nem ismeri? — képviselő akar lenni. Talán valami mondanivalója van még a Dreyfus ügyet illetőleg, szóval: akar. A veje jó fiú. Le fog mondani a mausi kerületről az apósa javára. Ezzel rendben is volna a Baurepaire dolga, ha hirtelen ellenjeltötte nem akadna volna egy szintén ismeretes, vicces figura személyében. Monsieur Karl levelet írt a Soir szerkesztőségének, amiben azt mondja, hogy képviselőnek lép föl a mausi kerületben, ha Baurepaire is ott pályázik a mandátumra. — Más-különböben nem volna értelme. Monsieur Karl tudniillik nem a politikát szereti, hanem a tréfát.

— A perzsa sah merénylője. Francia jogász-körökben sokat vitatkoznak mostanában azon a kérdésen, mily sors vár arra az emberre, aki a perzsa sah ellen merényletet követett el. Csaknem általános volt az a vélemény, hogy ha megbüntetik is Salsont, büntetése nagyon enyhe lesz. A szakértők kimutatták, hogy Salson revolvere a merénylet idején olyan állapotban volt, hogy tölténye nem robbanhatott föl és maga a merénylő tette a pisztolyt használatlaná. Gastone-Renets szakértő ismételtlen megkísérelte elszűni a revolvért, de mindig hiába. Az orvosi szakértők meg egész határozottsággal azt állítják, hogy Salson örült, örültebb mint valamennyi anarkhiata-lásra. Egész élete pontos szabálytalanságokat tüntet föl, cselekvései összefüggéstelenek és gondolatvilága ellenmondásokban domborodik ki. A bíróság kezében van egy 1894-ben írt levele, amelyben kijelenti, hogy nem lehet katoná, mert nem akar oly intézményt szolgálni, amelynek az a célja, hogy embereket gyilkoljon „mert hisz én minden emberben testvéremet látom.” Néhány évvel később önként állt be katonának. A katonaságtól lelkes levelet írt haza és csak az az egy aggasztja, hogy katonai éveinek letelte után

nem maradhat katonáéknál. Az orvosi szakértők azt is hangsúlyozzák, hogy Salson egy örökös elmebaját. Atyját szintén ilyen betegség bántotta. Egy napon az volt a rögeszméje, hogy háztulajdonos lett és birtokába vette egy teljesen idegen embernek a házat. Erőszakkal kellett onnan eltávolítani. Anyja fiatalabb éveiben igen derék asszony volt, de később meghibbant elméje és ha rohamai támadtak, mindent tört-zuzott. Egy éjjel egy ingben kirohant az utóára és megszurta az első asszonyt, aki szembe jött vele. Ekkor beszállították az örültek házába, a honnan később hazabocsátották, abban a hiszemben, hogy felgyógyult. De csakhamar újra erőtt vett rajta a régi baja és mint egykor férje, ő is háztulajdonosnak képzelte magát és egy baltával rontott be abba a házába, melyet a magáénak hitt, és ki akarta onnan űzni a lakókat. Salson anyjának nővére is örült volt.

— Szegény asszonyok. Minden asszony-szív szomorúsággal és szánakozással dobban meg, mikor arra a koronás martírnőre gondol, akit a földi boldogság magasságaiból egy hitvány fiókó örjögénye egyszerre a legmélyebb gyászba borított. Az olasz királyasszony belépett a szegény asszonyok sorába, gyászátlyolt öltött örökre. Margit királynő fölözlatja egész ruhátárát udvarhölgyei között. Első palotahölgye és régi barát-nője, Villa Marina grófnő tette ezt az ajánlatot a királynőnek, aki mindjárt beleegyezett s elhatározta, hogy gyászba jelölje örök időkre fekete ruhában fog járni. Csak menyasszonyi ruháját s azt a fehér szatínöltözetet tartja meg, amelyben királyi férje őt utóljára látta.

Fekete, sűrű királynő lett tehát az örökké derűs és mindig mosolygó Margarethából s ő is a koronás szegény asszonyok közé állott. Viktória királynő, aki immár negyven év óta gyászolja Albert herceget, a feje ennek a gyászoló asszony-csoportnak. Ő csak egyetlen egyszer, egy színházi előadás alkalmával öltött más ruhát magára, egyébként pedig mindig gyászruhában jár. Az asszonyi szomorúság és gyász örök mintaképe Eugénia császárné, aki mint valami tündéri hercegisasszony került egy hatalmas birodalom trónjára s rövid boldogság után örök időkre gyászba borult szírvél távozott a hatalom és boldogság helyéről. Azóta a tengereken bolyong s a végtelenségből merít vigasztalást magának. A harmadik koronás szegény asszony Frigyes német császár özvegye, aki azon naptól fogva, hogy özvegyesre jutott, még nem vetette le a gyászt. E közé a három szegény asszony közé jutott most Margit királyné is, Olaszország szegényeinek nemtője.

— A veteránok az államtitkárnál. Széll Kálmán belügyminiszter nemrégiben olyan rendeletet adott ki, melyben megtiltotta a veteránoknak a kard- és a katonaruhához hasonló uniformis viseletét. Ez a rendelet nagyon rosszul esett a derék veteránoknak és nagy elkeseredésükben tíz tagu deputációt monesztettek Guiner Gyula államtitkár elé. A küldöttség szónokája az öreg Kurtz János arra kérte az államtitkárt, hogy ha már a kardviseletet meg nem engedik, legalább az egyenruhájukat hagyják meg. Az államtitkár nagyon megsajnálta az elszomorodott embereket, de kijelentette, hogy nem tehet értük semmit, mert a belügyminiszter rendelete komoly és azt visszavonni nem lehetséges. Az öreg hadiak rezignációval fogadták az államtitkár barátságos, de kedvetlen választást, csak egyikből tört ki ilyformán a méltatlankodás:

— Akkor mindnyájan felozlatjuk az egyesületeket. Mert mit ér az olyan veterán, akinek még uniformisa sincsen.

— A matador utra készen. Hamburgból a napokban indul el egy expedició az északi sarkra. Mindössze öt ember Bauendahl kapitány parancsnoksága alatt. Három esztendőre való eleséget visznek magukkal. A kapitány titokban tartja még a módot, aminek a segítségével a sarkot megközelíteni akarja, de azt mondja, hogy a sikeréhez kétség se fér.

— Müncheni sakverseny. A magyar sakkosoknak nagy dicsőséget szerzett a müncheni versenyen Maroczy Géza a jeles magyar mester. A mai utolsó fordulóban Pillsburyval és Schlechterrel az első helyre került. Hármak között tehát külön zárt verseny lesz az első, második és harmadik díjért. Maroczynek a müncheni sakkversenyen tanusított nyugodt és biztos játéka alapos reményt nyújt arra, hogy az első díjat a magyar mester viszi el. A negyedik díjat Burn nyerte meg, az ötödiket Marco. A három mester döntő mérkőzése vasárnap kezdődik.

— Házasság. Kasziner Miklós fővárosi gyógyszerész e hó 19-ikén délelőtt tizenkettő órakor tartja esküvőjét Klein Hermin kasszonygyal, Klein Vilmos fővárosi magánzó leányával.

Polgár József hírlapíró vasárnap, augusztus 12-ikén, délután 2 órakor tartja esküvőjét Berkovics Erna kisasszonygyal a dohányutcai izraelita templomban.

Stern Emil budapesti kereskedő elfegyverzte Löwinger Berta kisasszonyt, Löwinger Jakab bécsi kereskedő leányát.

— Umberto haláláról. Egy olasz grófnő, Fredi Márta, aki szemtanúja volt a monzai királygyilkosságnak, most következőképpen beszéli el a szomorú esetet:

A tornaünnepély vidámságát — így mondja a grófnő — egy pillanatra megzavarta egy sötét férfi-áro, melyet, magam sem tudom miért, de folyton figyelemmel kísértem. Távozásvettem folyton e felé a férfi felé irányítottam s bizonyos nyugtalanság vett rajtam erőt.

— Nézz csak oda, — mondtam férjemnek s odanyújtottam neki a távozóvet. — Ha most nem Felső-Olaszországban volnánk, hanem Nápolyban, akkor a közönség menekülne a közelébe.

Férjem is jól megnézte.

— Igazam van. Makacs, meglehetősen korlátozott fiókának látszik.

A közönség is megjegyezte, hogy csodálatos mennyi konfiskált arcot lehet most az ünnepelezen látni, meg a rezervált helyeken is.

Most a közönség oszladozni kezdett az emelvény előtt s a két pompás, barna lóóló vont királyi fogat előrobogott. Fél tizenegy óra volt. Umberto beszállt, erőteljes kézsorítással bucsuzott el az uraktól, Ponzio-Vaglia tábornok, a királyi ház minisztere s Avogadro tábornok szintén helyét foglalták a fogatban. Az előbbi a királyi balján, az utóbbi vele szemközt. Egy csoport tornász még a fogat után futott, hogy még egyszer hódolatát fejezze ki a király iránt. A király fölemelkedett a kocsiiban s kissé hátrafordulva azt mondta: grazie, grazie giovanotti! (Köszönöm, köszönöm, fiúk!)

E pillanatban cseppet sem hallottam s kezdetben azt gondoltam, hogy a kocsijátó becsapása okozta. Nyomban rá azonban még két száraz, erős, éles csattanás következett. Umberto fölállt, mereven s oly kifejezéssel és tartással nézett egy emberre, ki egy lépcsényre állt a kocsióló, hogy soha életemben el nem felejttem.

Azonnal fölismertem azt az embert, aki a tribün előtt állott s aki olyannyira nyugtalanított.

Ebben a pillanatban láttam, hogy a lovak megbokrosodnak, a király meginog és Ponzio-Vaglia térdeire roskad. Ez a király szemébe néz és valamit szól és aztán a kocsiának kiabál, ki mint a villám csap a lovak közé. A kocsi keresztül-gázol a kiabáló, ordító tömegben, amely ijedten rebben széjjel.

Még láttam, hogy Avogadro tábornok a királyt a kocsiólóere segíti, a király feje azonban ijeszto módon hanyatlott félre. Mindez természetesen tiszerte gyorsabban történt, mint ezt én most elmondom. Csak most vettem észre, hogy a többi tisztek eltűntek és valószínűleg a helyszíniro rohantak.

Több asszony elájult, mások sirtak és az egyik elkifaltotta magát:

— Dio, dio, Umberto era pallido come un morto! (Istenem, istenem, Umberto olyan sápad volt, mint egy halott!)

E percben egy fiatal tiszt rohant feléje, aki azt kiáltotta:

— Semmi, semmi!

Hallottam, amidőn Ponzio-Vagliat kérdezték, hogy megsebesült-e a király és ez azt válaszolta:

— Niente, niente, via, via! (Semmi, semmi, utat, utat!)

Borzalmas jelenet játszódott le előttünk. A tömeg dühös ordítás felhangzott hozzánk, a fiókó, akinek kezéből kicsavarták a fegyvert, szökni akart és halálmegvetéssel küzdött, hogy a tömeg karnál közül kimeneküljön. A tömeg azonban nem tágitott. Ütötték, verték, rugták; arcaóló oszront a vér. Ruhái rongyokban lógtak róla. A karabinierik meg akarták védeni, de ők is ütlegeket kaptak.

— Jer gyorsan, — szolt férjem — siessünk a királyi kastélyba, hogy megtudjuk, hogy megsebesült-e a király. Azt hiszem, hogy a dolog komoly.

Már messziről láttuk, hogy a Villa reale kapuja, ajtaja zárva. A feljárt vasrácsos kapuját éppen akkor csukták be, amidőn odaértünk.

Férjem megszólított egy szolgát, aki szalutált s valamit beszélt.

— Mit mondott, mit? — kérdeztem izgatottan.

— A király meghalt. Itt a rácsos kapu előtt halt meg.

— Canaglia, canaglia! — kiabált férjem s ökölbe szorultak kezei.

Képtelen voltam tovább lábaimon állani, oda hanyaltottam az ut szélére és sirva fedtem el arcomat. A világtörténet egy szomorú eseménye játszódott le előttünk.

— Az Ungvárvetési Kör szívesen ajánl egyetemi halálókat korrepetitort, irodai és egyéb foglalkozásokra. Magkeresések Taky Endre elnökhez (Erzsébetter 9. II.) intézendők.

— **Istóczy Győző mint fordító.** A nagy harcok elmúlnak, a puskapor füstje elszáll és a véres ftközetek harcoss leventéjéből szelid őreg ur lesz, aki rózsákat ápol egy kis kertben. A kerdőt megfogja a rozsdá és az igaztalan ügy vitéze belátja valahol a rózsák közt, valami szelid ősi estén, hogy meddő az olyan hare, amelyet nem a szeretet nevében küzdenek. Istóczy Győző, a sokat emlegetett nagy agitátor most csöndes visszavonultságában lefordította latinból *Flavius József* ó-kori héber történetírónak, a galileai zsidóhadak főparancsnokának *A zsidó háborúról és Jeruzsálemnek Titus césár által ostromnal történt bevételéről* írt hét könyvét. Istóczy már régen is sokat foglalkozott a klasszikusokkal, nyelvismerete ritka jártasságra segített ebben. Amióta fia halála oly tragikusán sujtotta, az egykor híres harckeréber politikai teljesen visszavonult s könyveibe mélyedve tudós munkásságának élt. Könyvei közül most újra életjelét ad magáról a fordítással, amely hét koronáért megszerezhető nála. — Mi ugy látjuk innen, hogy az elsődsedet őreg ember a lelke egyenlőlyt keresi ilyen nagy messzeségben a mi világtól. Beleássa magát a régi zsidó könyveibe, miután az új zsidókkal megszűnt foglalkozni...

— **A margitszigeti híd ünnepélye.** A margitszigeti összekötőhidnak ünnepélyes megnyitása József főherceg és családja jelenlétében augusztus hó 10-én lesz. Ez ünnepélyre a kereskedelemügyi miniszter az országgyűlési képviselők és családjuk részére száz meghívót küldött a képviselőház elnökségéhez. Azon képviselők, akik az ünnepélyes megnyitáson megjelenni óhajtanak, a meghívót a képviselőház elnöki hivatalában folyó hó 14-éig átvehetik.

— **A budapest-gyöngyösi telefon megnyitása.** A budapest-gyöngyösi telefont ma nyitották meg. Legelőször Gyöngyös város polgármestere, *Balogh Gyula* hívta fel a központi igazgatóságot és a város nevében köszönetét fejezte ki a kereskedelmi kormányknak, amely a Gyöngyös és vidék közgazdaságára fontos intézményt a város óhajának megfelelőleg létesítette. Ezután *dr. Visontai Somát* mint Gyöngyös város országgyűlési képviselőjét üdvözölte a polgármester telefonon, utána *Rosenfeld Emil*, a gyöngyösi kereskedelmi ornok igazgatója a tagok megbízásából szép beszédben köszönte meg *Visontaiak* a telefon létesítése körül kifejtett közreműködését. *Visontai Soma* telefonon válaszolt, örömet fejezte ki, hogy Gyöngyös közgazdasági életére fontos intézmény létesült, és megígérte, hogy szülővárosa és választókerülete érdekében ezennel is minden tehetőségét és erejét érvényesíteni fogja. Végül *Resztek János* bankigazgató és az ottani függetlenségi párt elnöke üdvözölte *Visontait*. Az ünnepélyes megnyitás után, mely a déli órákban volt, azonnal élénk forgalom keletkezett a telefonon, amelyen Gyöngyös Budapesten keresztül most már az ország bármelyik részével is beszélhet.

— **Egy Zichy gróf öngyilkossága.** A galicjai *Monasterzyska* községben gróf *Zichy Miksa* megmérgezte magát és meghalt. A harminchárom éves gróf évek óta lakott a kis község egy parasztházában, amely a parasztok babéján félelemmel kikerültek. Különböző okok miatt örültek hitték és különösen mióta a feleségétől elvált, félték tőle. Nemrégiben vadházasságra lépett egy paraszttasszonnyal. Vagyona nem volt és rokonai támogatására volt utalva. Rokoni segélyezték is, de azzal a kikötéssel, hogy galiciai magányát el nem hagyja. Az öngyilkos egyetlen fia volt az 1892-ben elhunyt gróf *Zichy Imre* gróf kamarásnak és lovassági kapitánynak, aki egy polgárnóval, *Wülfing Lujzával* élt házasságban. Atyja halálakor került sok hánykódtatás után a kalandos természetű gróf *Monasterzyskára*.

— **A hamburgi pestis eset.** *Hamburgból* jelenti egy félhivatalos távirat, hogy a *Rosario* hajó „pestises beteg” *Ranbut* ma délben meghalt. Szomorú volna, ha ez esetnek nagyobb jelentőséget kellene tulajdonítani, csak az a különös, hogy tegnap a hamburgi távirat még csak „gyanusnak” mondta *Ranbut* betegségét, amely különben is jobbra fordult. A *Rosario* hajó, mint már jelentettük, Cardiffból közzenten hozott *Hamburgba* és a ma elhalálozott emberre való tekintettel most is a vesztőzári kikötőben van. *Ranbutot* az eppendorfi kórházban elszigetelten ápolták s ott is halt meg. A hajó többi utasai megérkezésük óta állandó orvosi megfigyelés alatt vannak és mint a legújabb távirat jelenti, jól érzik magukat.

— **Liebknecht temetése.** *Berlinből* táviratozták: A szocialista pártvezetőség közlésezi *Liebknecht* pártvezér temetésének programját. A gyászmenet körülbelül két mérföldnyi hosszúságu utat fog megtenni. Minthogy a temetés vasárnap lesz, előreláthatólag százezrekre fog rugni azok száma, akik részt vesznek benne. A rendőrség a menet megtartását attól tette függővé, hogy a temetésen ne nyígyenek szalagos koszorúkat és piros jelvényeket. Ezért a koszorúkat már előbb kiviszik a temetőbe. Az egész országból és a külföldről is képviselve lesz a temetésen a legtöbb szocialista szervezet.

— **Paraszt ésszel.** Tanyai atyáft oitálnak be a szegedi rendőrkapitányság elé.

— **Azért pörlik kendet,** mert titokban legelt a lova.

— **Nem tagadom.**

— **Pizet kend öt koronát.**

— **Én e?**

— **Hiszzen most ismerte be,** hogy tloshban volt a ló.

— **Hát azért?**

— **Azért hát.**

— **Mit csináltam volna.** Az volt a szegénynek az utolsó kívánsága, hogy egyszer jól akarna lakni.

— **Vége az iskolaszékeknek.** Harminc esztendeje annak, hogy báró *Eötvös József* megalapította az iskolaszékekét. Ezek a bizottságok ingyen munkát teljesítenek, hol jól, hol rosszul — s *Eötvös*, akinek vajmi kevés pénz állott rendelkezésére a kiköztatás ügyének istapolására — az emberek hiúságára számított, amikor általában hasznosnak képzelte el ezt az intézményt. Az iskolaszékek azonban lassankint képteleneknek bizonyultak a feladatukra. Kivétel természetesen sok akadt, különösen vidéken és leginkább olyan vidékeken, amelyekben veszályban van a magyar nyelv. Általánosságban azonban nem váltak be s ez az oka annak, hogy a kultuszminisztériumban — úgy látszik — azon gondolkodnak, hogy szép lassan megszüntetik az egész ingyenes tiszteletbeli intézményt. Most még csak kezdik a munkát, de ha már elkezdtek, valószínűleg folytatják is s az iskolák felügyeletében nemsokára magukra maradnak a tanfelügyelők, akiknek nem passziójuk, hanem kötelességük az iskolákat rendben tartani. A kultuszminiszter rendelete egyelőre csak a háromszáz polgári iskolai székek szól s nem is jelent kivégzést, hanem csak a jogok nagy megnyirbálását. Ezután az iskolaszékek nem szabad beavatkozni az iskola tanítási anyagába, se a tanítás menetébe. Legfőbb az évszázad vizsgán reprezentálhatja a széket az elnök. Ez a kis tilalom súlyos kritika azok felett az idők felett, mikor még beleszólt az iskolaszék a tanítás dolgába s bizonyára nem igen sok és nagy okosat mondott.

— **Az orfeumok ellen.** A Szegedről kiüztöt orfeum most *Nagybecskerek* próbál szerencsét ledér, germanizáló előadásival. A nagybecskerei ifjuság tegnap tüntetni akart az orfeum ellen és bevonult a nagyvendéglőbe, ahol a vándorcsoport tanyát ütött. *Feristes Zoltán* dr. főkapitányhelyettes azonban tapintatosan közbelépett és lecsillapította az izgatottságot, miután megígérte, hogy az orfeumot holnap eltávolítja. Nagybecskerek város magyar érzelmű polgárai az ifjusággal együtt örömmel vették tudomásul, hogy a főkapitányhelyettes ma beváltotta szavát. Az ifjuság most plakátokon akarja felhívni a polgárságot, hogy foglaljon állást az orfeumok ellen, mert attól félnék, hogy a városi képviselőtestület megsemmisíti a főkapitányhelyettes intézkedését.

— **Nagyot akar a szarka...** Weimaran egy gyűlést akartak tartani, amiben nem csekélyebb dologról lett volna szó, mint hogy utasítsák ki Ausztriából az evangélikus lelkeseket. A Rómától való elszakadás kérdése is napirenden volt, de egyelőre semmi se lett a tárgyalásból. A kormány a gyűlést betiltatta.

— **Megbotozott nő.** Kikindán történt, amint már megírtuk, hogy egy férfi bottal megvert egy nőt. Ez röviden az az eset, amely az újság ingerével bir Magyarországon, ahol asszonykérdéseket nem szokták ilyen módon elintézni. Tiszára mindegy, hogy hogy hívják azt a férfit, aki így oldja meg a kérdéseket s mindegy az is, hogy mi a neve annak a mindenesetre tisztelőre és sajnálatraméltó hölgynek, akinek nyílt utca során kijut a botbüntetésből. A botozó férfi maga hozta nyilvánosságra a maga ügyét, különben eszünkagában se lett volna csak egyetlen szót is ejteni róla, ami újság volt benne, azt periraktáltak és levontuk belőle a tanulságokat. Ma a nyilatkozatok egész zuhataga szakad ránk ebben az ügyben, melynél kínosabb, szomorubb alig akadt s amelyhez több szavunk nem lehet.

— **Járásbírósg Erzsébetfalván.** Erzsébetfalva lakossága feliratot intézett *Pósz* igazságügyminiszterhez, melyben kéri, hogy Erzsébetfalvát szakítsa el Ocsától s hozzácsatolja Soroksár, Kispeszt és Csepel községeket, létesítsen Erzsébetfalva székhelyvel új járásbírósgot. Ez ügyben a napokban küldöttéget menteszt a község az igazságügyminiszterhez.

— **A második szökés.** Többször volt már szó *Dobé* Nándor üzemleiről, aki nem lévő gyárához tömentelen embert szerződötetett különböző állásokra, természetesen óvadékkal, amelyeket azután elsikkasztott. Mikor a rendőrség elfogta, a katonai hatóság vette pártfogásába mint katonaszökevénynt s elzárta a *Mária Terézia* kaszárnyába. A veszedelmes család innen valahogy megszökött, s vigan élte világát a míg Cegléden felismerték s letartóztatták. Megint a *Mária-Terézia* lakánya börtönébe került, de csak pár

napot töltött ott, mert megfoghatatlan módon az őjjel a börtön ajtaját kifeszítette s ismét megugrott. Az elegánsan öltözött család kézrekerítésére széleskörű intézkedéseket tett úgy a hadkiegészítő parancsnokság, mint a rendőrség.

— **Nem igaz.** Izgalmas időben gyakran támad sok olyan üres híradás, ami csak valahol a levegőben termelt s úgy terjedt el az emberek között, mint a füst, vagy a pára. A forrására nagyon nehéz benne ráakadni. — Mondják — ez a forrás. Elég egy elejtett szó, vagy annyit, hogy talán megtörtént ez vagy az, vagy megtörténhetett volna, vagy: — ha megtörtént volna, mi lenne — s a második, harmadik hírhordó már pozitív formában adja tovább az esetet. Azt mondja, hogy megtörtént. Valami ilyes lehet az utja annak a bécsi hírnök is, ami tegnap Budapesten is elterjedt, hogy merényletet követtek el egy főherceg ellen. A tegnapi hír úgy szólt, hogy Bécs mellett történt a merénylet. Ma aztán, újra rejtelly, hogy honnan — új verzió keringett. E szerint *Rainer* főhercegre löttek rá Rómában *Umberto* király temetése alatt. Valaki megirigyelte a kis szenációt s nagyobb csinált. E szerint nem csekélyebb az eset, mint hogy nyári pihenőjén meggyilkolták a német császárt. Persze sűrűn folyt a telefonozás Bécs—Berlin és Budapest—Berlin között s egymást keresztekék a Róma, Bécs és Budapest között a telegrammok, míg végre hivatalosan is megérkezett a cáfolata minden merényletes hírnök. Tehát egyik se igaz.

— **Egy főmérnök sikkasztása.** *Szombathelyről* jelenti, hogy a főispán *Zoltán Győző* királyi főmérnök ellen sikkasztás miatt a fegyelmi eljárást elrendelte s őt állásától felüggesztette. *Zoltán Győző* királyi főmérnök, a vasmegeji államépítészeti hivatal főnöke július 10-től augusztus 10-ig terjedő szabadságját élvezett, s ezen időnek nagy részét a családjával együtt a gradói tengeri fürdőben töltötte. Ezen idő alatt *Frank Ármin* királyi mérnök, a hivatal helyettes vezetője, több szabálytalanságot észlelt. Észrevette többek között, hogy már a kifuzott tételek újra fel vannak számítva. *Frank* azt hitte, hogy tévedésről, számadási hibáról van szó s levélben fordult az időközben már Budapestre visszaérkezett főmérnökhöz, hogy a hibákra nézve felvilágosítást adjon. Időközben mindig több adat halmozódott össze s megérkezett a főmérnök levele is, amelyben kétségsévesen kéri *Frank* mérnököt, hogy járuljon hozzá az ügy eltussolásához, mert ő a sikkasztott pénzeket szegény beteg leányának orvoslására fordította. Együttal biztosítja a levélben kollegáját, hogy ha az ügy elsimítását kieszközli, akkor egy-két hónap múlva áthelyeztetni magát s az előmenetelen befolyásos ismerőseinek segítségével erőlyesen fog munkálkodni. *Frank* jelentést tett az alispáni hivatalnál s az ügy ezzel a hivatalos vizsgálat stádiumába került. E vizsgálat eredménye az, hogy a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén *dr. Károlyi Antal* alispán bejelentette, hogy a főmérnök sikkasztott. A főispán bejelentette, hogy mintholt a sikkasztásról értesült, azonnal kimutatást állított össze az államépítészeti hivatalnál létező adatokból, ezekből kitűnik, hogy a visszaélések már 1898-ban kezdődtek. *Dr. Bárdossy László* királyi ügyész jelentése szerint a nyugták meghamisítása és az összegek kétszeres elszámolása kétségtelen tény s épp azért nem is fegyelmi vétés, hanem hivatali sikkasztás büntetékének esete forog fenn. Indítványozta, hogy az iratok az ügyészséghez a bűnvizsgálat megindítása s esetleg a vádott főmérnök letartóztatása végett azonnal áttéssenek. A bizottság elrendelte a fegyelmi vizsgálatot.

— **A szegedi temető kutyája.** Szegeden nemrégiben meghalt egy államhivatalnok. A felsővárosban lakott, csak felesége volt, gyermekek nem maradtak utána árván. Csak egy kutya... Szép, okos, hűséges állat, amelyet iszonyuan megviselt az, hogy elvesztette a gazdáját. Az asszonyával mindennap kiment a temetőbe, a sir mellett keservesen vonított, újra és újra megsírtatta a gazdáját s azonközben rohamosan pusztult a szegény állat. Semmit nem evett, zörögtek már benne a csontok, később még is vakult, utjában nekivágta magát egy-egy fának, cölöpnek s alig talált haza az asszonya nyomában. Egyszer aztán elveszett a kutya. Az özvegy most már egyedül gyászolt s egyedül járt ki a temetőbe is az ura sirjához. Pár nappal a kutya eltűnése után megtalálta a hűséges állatot a gazdája sirján fekvő, mozdulatlanul. Ott pusztult el szegény. Az özvegyet végtelenül meghatotta ez a csudálatos ragaszkodás és hazamenet, a cselédjével együtt tért vissza. Hoztak ásót meg lapátot magukkal s a halott sirja mellett gödröt ástak a kutyának is. A cseléd tolpárnába tette az állatot, hogy puha legyen neki a fekvés s aztán behantolták. — A sirásónak azonban feltűnt a friss hantolás, beleásott a földbe s fölfedezte a kutyát. Rögtön bejelentette a dolgot a gvardiának s a kutyát kidobták az emberek temetőjéből, az özvegy ellen pedig megindították az eljárást.

— **Anarkista Budapest.** Egy rendőr a külteken elfogott egy faeér munkást, akit a vizsgálat eddigi adatai, mint hírlík, anarkhistának tüntetnek föl. Az állítólagos anarkhistára *Mayrik Mihály* 678. számú rendőr tegnapi reggel a Törökvezs-dűlőnél bukkant rá. A bokrok között egy rongyos ruházatu alak bujkált, akivel a buzgó rendőr szóba állott. A bujdosó orosz nyelven elmondta, hogy *Tresca* Jánosnak hívják, az abauj-megyei *Kavecsánban* született, de három esztendő kora óta a külföldet járta. A rendőr, aki véletlenül tud oroszul, rosszat sejtett és *Tresca* Jánost becsalta a II. kerületi kapitányságra azzal az ürüggyel, hogy ott majd szereznek neki munkát. A kapitányságnál kivallatták *Trescát*, aztán megmozdították. Találtak nála többek között egy töltött revolvert, Amerikába szóló három hajójegyet, száznegyvenöt korona készpénzt és néhány levelet. A levelek a külföldre szólóak és anarkista hangok is voltak benne. A rendőrség az ügyben nagy titokban folytatja a vizsgálatot.

— **Antisemitá zavarások.** *Konitzból* táviratozzák: Az antisemiták ismét megkezdték zavarásaikat, a polgármester és a zsidó kereskedők ablakait bevették. A katonaságot, hif szerint, szaporítani fogják. A mozgalom vezetőit elfogták.

— **Kifogott holtest.** A *Viktória* gőzmalom irányában tegnap egy 7 évesnek látszó fiú holtestét fogták ki a Dunából. Küllerőszaknak nyomai nincsenek rajta s bevették az új temető halottsházába.

— **A Dunába ugrott.** *Polá* János szolga ma reggel a mohácsi hajóállomásról a Dunába ugrott. A mairók utána eveztek és rögtön kifogták. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— **Jótekonycsú énekelőadása.** *Reichenhallban* *Schorr* M. főkantór a romániai kivándorlók javára énekelőadást rendezett, amelyből 300 márka jutott jótekonycsúra.

— **Eltűnt.** *Winter* Sándor szabó már hetek óta nem tudott munkába jutni. E fölött való elkeseredésében eltávozott kisdófa-utcai lakásáról s azóta nyoma veszett. Felesége attól fél, hogy elemészti magát.

— **Katona- és cigányzene-közvetítés a Telefon Hírmondóban.** A beszélő uszág ma este 8 órától 11-ig — mint mindennap — előzetőknek szórakoztatására felváltva katona- és cigányzenét közvetít. A zeneközvetítés mellett 1/4 óra felolvasást is *Frankfurti, párisi és londoni* híreket és táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójelel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) **Linhart** Vilmos festő műtermében készülnek Aroképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarel-stb. festmények művészi kivitelben. Festett fénykéli pézseti hátterek és szinpadok különben kaphatók.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyújtót!**

A fumei merénylet.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Fiume, augusztus 10.

A tegnapi meghiusult dinamit-merénylet anarkhista kesek munkája volt. A fumei rendőrség szigorú vizsgálatot indított és arra törekszik, hogy az olaszországi anarkhista elemektől a magyar kikötőváros megtisztítsák. A szomszédos Susák község valóságos menhelye a veszedelmes olaszoknak; itt tanyáznak az Olaszországból átjött munkások és ezek között többeket az olaszországi hatóságok veszedelmes anarkhistáknak ismernek. A fumei rendőrség hatásköre nem terjed ki Susákra, a horvát báni kormányknak kellene tehát intézkedni.

A merénylet, mint a tegnapi éjszakai táviratom jelentette, a *Via Fiumarán* történt. A közkut előtt elhaladó villamos vasuti sínparán 1/4 óra körül, amint a 4. sz. villamos kocsi *Piottiból* a *Scarpa-térről* befordult, a kocsivezető két kis pukkanást hallott, majd nyomban utána óriási döngés reszkettette meg a levegőt. A kocsi meggingott és a kocsivezető ijedten fékezett. A köröskörül álló bódék árusai és a szomszédos házak lakói mind összefutottak és a gyorsan ott termett rendőrral együtt keresni kezdték a robbanás okát. Ott feküdt a sineken egy 20 centiméter hosszú és 2 centiméter széles dinamitpatron, melynek kisebb fele felrobbant, a nagyobb feléből pedig kifordult a nagy dinamitanagy.

A rendőr azonnal telefonált a városházára, honnan *Dolzani* Attila főkapitány néhány detektív kíséretében megjelent az eset színhelyén és megállapította, hogy közvetlenül a villamos kocsi előtt egy fémszállító kocsi haladt át a sineken és már akkor hallatszott egy pukkanás. Ennek és a villamos kocsinak vezetője által észlelt két kis durranás azt bizonyítja, hogy a sineken a dinamit-töltény mellett gyutaecok is voltak. Ezeket azonban nem sikerült megtalálni, mert az explózió után, mielőtt a rendőr telefonálni ment, egy utcaseprő leseperte a sínpar közti részt és a szemetet a csatornába dobta.

A merénylet a gyutaecot és a dinamitot a villamos kocsi megérkezése előtt öt-hat perccel tehető le a villamos sinre, mert ennyi idővel előbb haladt el egy másik villamos. A főkapitány elsősorban a fémszállító kocsit nyomoztatta ki. A kocsit megtalálták egy susáki gyárban és alapos átkutatás után meggyőződtek, hogy a fém közt idegen anyag nincs. A kocsi az vallotta, hogy mikor kocsijával átment a sinen, hallott egy kis durranást, de nem tulajdonított neki valami jelentőséget.

A főkapitány a félig felrobbant patron magával vitte és a délelőtt folyamán folytatta a vizsgálatot. Itt konstátálta, hogy a patron a Nobel-féle magyarországi dinamitgyárból való kettősszámú készítmény, melyet rendszeren gyújtózsineggel ellátott gyújtóval kell felrobbantani. A merénylet azonban nem tette le a gyújtózsineget, mert annak meggyújtása időbe kerül és felkeltette volna az utca járó-kelők figyelmét. Számított arra, hogy a villamos áram és a kerék által okozott nagy döngés elő fogja idézni az explóziót. Ha az egész patron felrobbant volna, szakértők állítása szerint a villamos kocsit okvetlenül darabokra zuvva a levegőbe röpti. E patronokat a kórobbantásnál szokták használni és különösen a kandridai és breznikai kőbányákban használják.

A rendőrség tegnap 22 embert hallgatott ki, de senki sem tudott utbaigazítást adni a merénylet felől. Susákon szintén megindították a vizsgálatot. Nagy akadály a vizsgálatnak, hogy tegnap *Umberto* király emlékére tartott rekviem alkalmával valamennyi fumei gyár, ipartelep és vállalat szabadságot adott az olasz munkásoknak és így nem lehetett konstátálni, hogy ki járt közülük Fiumében. A rendőrség meggyőződése ugyanis, melynek az ügyészséghez átküldött jelentésében is kifejezést ad, az, hogy a merénylet olasz anarkhista. Egy Susákon lakó olasz munkást, akire az anconai rendőrség különösen felhívta a fumei rendőrség figyelmét, mint veszedelmes anarkhistára, letartóztatták. Az illető tagadásban van, de már eddig is több gyenok merült fel ellene.

Történet

a kőbányai nagy harangról.

A főváros a kőbányai új templom részére nagy harangot rendelt. A vizsgálatnál kitűnt, hogy a harangja nem a, hanem a. A harangöntő azt mondja, hogy a bizottsági tagok bottal verték a harangot, amely csak a toronyban mond a-t.

A fővárosnál rendszerint, Minden tett és szó rendre int, Mert ott az nincsen. Drága kincsen Sem lelhető ott soha rend... Az nincsen: Csak copf és tinos.

Tanúság ismét ez eset, Mely egy haranggal megesett.

A tanács rendelt Kőbányára Egy nagy harangot. Mi az ára, Nem kérdezték S már feledték, — De vigyáztak a hangjára: — Öntsék a-ra! És felderült a harang napja... Bizottságok kicsinye, nagyja Tódultak mind a hangpróbára, Hogy jól öntötték, és hogy a-ra?

A polgármester egyet int S előlép büszkén egyetlen Két sok zsinóros, cifra hajdu, S a nagy harang esőndben feljajdu! És van rá ok Hogy mért, Ne kérdd...

Az egyik felkap egy dorongot, S a vén harang rá nagyot kongott... De hah! mi az? Tekint ide, tekint oda, Ilyet nem láttam még soha, A sok bizottság, sok tanácsos Közében lenni sem tanácsos...

Hallszik sok hang, kiáltó szó, — Ez nem volt a / Ez h! Ohó! Minket be nem csap az az öntő! Nem h-t, de a-t!!! Mind így kiált.

És ütök bottal a nagy ércot, Ez felel mindenik ütésre, De a zajban nem veszik észre...

Végre hangzik egy szép köszöntő És megszólal a harangöntő:

Méltóságos nagy uraságok, Kiket magam előtt itt látok. Ti tévedtek. A harang elve, Hogy a nyelve Csálja ki a hangot belőle. És nem a hajdu, aki dőre — Hogy mért, a közbeszéd is mondja, — Ez a harang a hangot ontja, Ha fenn lesz majd ott a toronyban... Ezt mondom én s ki tudja jobban? S azért kiált Itt lenn most a-t. De higgyétek, ott fenn a hangja: Im' a-ra hiv...

Egymásra néz, A sok nagy ész... És az, amit az öntő mondott, Nem okoz nekik semmi gondot, Mondanak ók is ily bölondot. S rendelnek másnál más harangot... Mely soha h-t, De a-t mond lenn, És a-t kong fenn!

Mord!

A haragnak sem szabad soha H-t az a helyett kongani. Az a után E szép hazában Igazában Csak b-t szabad s kell mondani.

Pont.

Képtárgyak.

A főváros képzőművészeti bizottsága elhatározta, hogy ezental nagyobb gondot fordít a hazai képzőművészet istápolására. Azt is elhatározta, hogy nem vesz ám meg mindenféle tárgy képet, hanem majd meghatározza, hogy milyen tárgya legyen az olyan képnek, amit megvesz. Tehát holmi dűledezett viskókat vagy rongyos parasztokat ábrázoló kép nem éri meg, hogy megvásárolják. Majd a tisztelt bizottság kiválólag olyan témákat, hogy mindnyájunknak szikrázik tőlük a szeme.

Elhatároztam, hogy ez ügyben személyes tapasztalatokat fogok szerezni. Utóvégre is érdekes, hogy milyen témák tetszenek a főváros urainak. Ma délután tehát megjelentem a képzőművészeti bizottság előadójánál.

Az előadó ur szivesen fogadott s megkínált egy cigarettával.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte.

— Kegyelmes uram — szólítottam meg őt, ami láthatólag jól esett neki — tudni szeretném, hogy milyen tárgyi képeket fognak rendelni az őszszel...

— Hm, hm — mondta, s egyszerre oly büszke lett, mintha ő találta volna fel a spanyolviaszkot.

Nekibátorodtam:

— Csak beszéljen bátran — mondtam — biztoshatom, hogy diskkrét leszek. Lapunkban egy szó sem fog megjelenni az egészről.

Erre közlékeny lett.

— Első képünket — kezdte — *Benczúr* fogja festeni.

— Mit fog ábrázolni?

— Azt a történelmi nevezetességű jelenetet, amikor *Halmos* polgármester *Heltai* Ferencet megkoronázza a lombard királyok vaskoronájával.

— Gyönyörű. Hát még?

— *László Fülöppel* megfestetjük *Hüvös Józsefet*.

— Ezt mindjárt gondoltam.

(Itt meg kell jegyezni, hogy *Hüvös József* az egyetlen európai szuverén, akit *László* még nem festett le.)

Az előadó folytatta:

— Ez még nem minden. *Ceók István* is fog festeni egy képet. A képnek az lesz a címe, hogy „Vagd flam, vagd Forgács, tied lesz a királyi tanácsosság.”

— Mi lesz rajta?

— Rajta lesz a bakó, vörös ruhában, amint hóhérbárdjával kivág egy...

— Mit?

— Városligeti fát. Ez a kép mutassa meg az utókornak, hogy nem henyltünk.

— Szép. Kérem tovább.

— Történelmi képet fest még Thorma János is. A címe ez lesz: *Vissza!* — és azt a jelenetet fogja ábrázolni, amikor Márkus főpolgármester díszmagyarba öltözve, egy piros levélszekrénybe betesz egy retour jelzésű levelet, amely Ofen-Pestre volt címzeve...

— Ez lelkesítő!

— Nos, ugy-e tudjuk, hogy mi a szép és jó? — végezte felvilágosításait a derék ur s egy kézműveléssel elboacsátolt. Az ajtóból még utánam kiáltotta azt a bizonyos megjegyzést, amit minden interjúelő újságrónak mondanak:

— De az egészről egy szót se írjon meg a lapjába és különösen a nevémet ne írja ki!

Ezt megígértém. A beszélgetést híven közreadtam, de második kérését teljesítettem. Képzem, mily dühös lesz — nem a megszegett, hanem a megtartott ígértért...

Egyébként pedig mellékesen megjegyzem, hogy az egészről egy szót se igaz. Ezt mindig ki kell írni, ha városi emberekről van szó, mert még képesek holnap cáfolatot beküldeni.

— o. —

Gyalog a Margitszigetre.

Budapest, augusztus 10.

Bamberger, a Margitsziget hajóssapkás partosa, már nem kialsítja többé óbudai hangjelzéssel:

— Tessék beszélni Butapestre!

Jegyszédő lett belőle az új hidnál, és már foszti is sűtétek új egyenruhájában.

Husz esztendeje, hogy a közönséget szolgálta a felső sziget állomásán. Télen pedig sokszor nagy uszó jégdarabok közt evezett át Ó-Budára és vissza, napjában tizszer. Télen ő volt az élő kapocs a szigetet és a főváros közt. Amikor a szigetre került, még németül és magyarul kiabálta, hogy „tessék beszélni Butapestre”. Senki nem tudta ugy a sziget eseményeit, mint az a napsütötte ó-budai tengerész. Az utolsó hajóra Bamberger harangozta össze este tíz óra után az utolsó vendégeket. Valóságos osodavirtuóz volt a harangozásban. Az utolsó hajónak a harangja mint valami bánatos lélekharang, ugy szólt a szívhöz. Az ember önkéntelenül lekapta kalapját. Nem egyszer akadt a vendégek közt egy ur ember, aki ezüst forintot nyomott Bamberger kezébe, hogy harangozzon még egyszer. József főherceg is gyakran megszólította a megmagyarosodott óbudai németet és a fenséges ur közbenjárására a gőzhajózárság fel is emelte a fizetését. Most pedig a margitszigeti uradalom szolgálatába lépett. Távozott a felsőszigetről és magával vitte a Margitsziget husz évi eseményeinek emlékeit.

Alig hinné az ember, hogy ennek a napsugaras, kacagó kis fürdőhelynek milyen viharos a multja. Most, hogy a Margitsziget egészen más jelleget ölt, csupa merő kíváncsiságból kutattam néhány régi könyvben a Margitsziget története után. Nagyon kíváncsi voltam, hogy milyen idöket élt át ez a sziget, amíg eljutott oda, hogy romantikus bozótjait nagy villamos ivlámpákkal világítják meg.

Nos hát kezdjük a régi rómaiak korszakában, amelyet margitszigeti szempontból rövidesen óbudai korszaknak lehetne nevezni. Ó-Budának akkor Aquinócum volt a neve, ahonnan hid vezetett a Margitsziget északi csucására. Vagyis a régi rómaiak közel kétezer esztendővel előzték meg Zsigmondyt, az augusztus tizenhetedikén megnyitandó hid építőjét. Sokáig földülhelye is volt a rómaiaknak, szután temető lett belőle, mint azt számos kiásott sírkő tanúsítja. A magyarok korszakából az első adat, hogy itt a Margitszigeten volt az esztergomi érseknek a vára a XI. század vége felé. A Margitszigetet az Árpád-házból származott első királyok alatt Beól Mátyás szerint Nyulak szigetének hívták (insula leporum.) Néhai Győr Kálmán könyvében olvassom, hogy a királyok tarsán tartózkodtak a szigeten. Az ország-nagyoknak és főnemeseknek itt saját palotáik voltak. Urak szigetének is nevezték. Később pedig azt a kis ósparadiosomot Boldogságos Szűz Mária szigetének hívták azon egyház után, amelyet IV. Béla király e helyen alapított. Ki hinné, hogy a Margitsziget a tatárjárásnak köszönheti nevét?

Amikor a tatárok egész Magyarországot elpusztították, IV. Béla fogadalmat tett, hogy ha feleségének leánya születik, ugy az égnek szánja. Csakugyan lánya született, Margit, aki tizenkét éves korában vette fel a fátylest és huszonkilenc éves korában halt meg a Margitszigeten. Halála után szentté avatták, így a szigetnek hivatalos neve ma Szt. Margitsziget, Margit királylányval együtt hetven előkelő magyar nő jelentkezett apácnak. És IV. Béla király ezt a szigetet aztán ennek az apáca-tendnek adományozta. Margit királylány járvány

idejében éjjel-nappal ápolta a betegeket, durva fehér szőrnubában sűpörte, surolta a termeket, tisztogatta a tornácokat és mosogatta az edényt Radványi szerint, akinek a könyve a Margitszigetről 1858-ban jelent meg. Abban az időben gyönyörűséges paloták és intézetek voltak a szigeten. Ott volt a premonstreiek prépostsága, a domokosrendi apácák klastroma, a ferencrendi minoriták, IV. Béla király palotája, Imre király palotája, a ciszterciók klastroma, a pesti vendégek háza, ami alatt bizonyosan szálló értendő.

A törökök a mohácsi csata után lerombolták az épületeket. Szolimán török szultán hidat is vezetett a Margitszigetre, melyet a Duna csakhamar elsűpört. A törökök a Margitszigetet lótelepnek használták. A török lovak másfél századon át ették a Margitsziget kővér fűvét. Amikor a törököket újra elűzték, az osztrák hadsereg lőszertárnak használta fel a Margitszigetet, majd kórháznak, ahol ezer meg ezer sebesültet ápoltak. A törökök távozása után a Margitszigetet kaszálónak használták és bérbé adták. Utolsó bérlője ezelőtt száztiz esztendővel Mayer nevű ó-budai lakos volt.

Lipót király negyedik fia, Sándor főherceg, amikor nádorrá választották, a Margitszigetet a pozsonyi 1791-iki országgyűlésen mulatóhelynek jelölte ki. Halála után József főherceg lett nádorrá, aki a teljesen elhanyagolt és kaszálónak lesűlyedt Margitszigetet tündéres parkká alakította át. A nagy nádor minden szabad óráját a Margitszigeten töltötte és mint szenvedélyes kertész, még a fákat is maga nyesegette. József nádor királyi adomány útján lett a Margitsziget tulajdonosa, ugy hogy azt István nádor 1847-ben már mint családi tulajdont örökölte. Így lett a mi legmagyarabb főhercegünk a sziget tulajdonosává. József főherceg a hetvenes évek elején modern fürdőhelyiyé alakította át. A pártatlan fürdő-épület ma is remeke a szigetnek, amelyet Ybl zseniális építőmester alkotott. József főherceg a Margitsziget szépítésében még József nádort is tulszárnyalta. És a sziget ötvízedeken át a fővárosnak leg-vonzóbb mulatóhelye lett.

De eljött a villamos korszak, az új kornak egész más és követelőbb igényeivel. A Margitsziget a szárazföldről való hozzáférhetlensége miatt szinte versenyképtelenné lett a főváros többi kiránduló helyével szemben. Így jutottak oda, ahova a régi és bölcs rómaiak, azzal a különbséggel, hogy az új hid most a sziget déli csucására szorult. Most a déli részen, az ugynevezett alsó szigeten, új telep, új élel alakult. A felső-szigetiek kissé lenézték az alsó-szigetieket, mert odalenn katonazene játszik, fűnn meg oigányzene. Azonkívül pedig ott pezsgett az élet. Most valószínű, hogy megfordítva lesz a dolog. Így lép a Szt. Margitsziget a huszadik század villamos korszakába.

Salamon Ödön.

FŐVÁROS.

(*) A polgármester szabadságon. Halmos János polgármester ma kezdte meg hat heti szabadságidőjét, amelyet Karlsbadban fog tölteni. Tavóllétében a polgármesteri teendőket Rózsavölgyi Gyula alpolgármester végzi.

(*) A görög katolikusok egyházközsége. A budapesti görög katolikusok egyházközségei akarnak a fővárosban szervezni s arra kérték a várost, hogy legyen kegyura a görög katolikusoknak is. A közgyűlés a tisztii ügyészség javaslata alapján kimondotta, hogy elvállalja a kegyuri kötelezettségeket a kegyuri jogokkal együtt, ha a görög katolikusok a magyar liturgiát követik. A görög katolikusok szervezkedtek s jóváhagyás végett megküldötték a szervezési alapszabályokat a tanácsnak. A tisztii ügyészség most több kifogást tesz az alapszabályok ellen. Nem fogadja el, hogy a város csak a munkácsi illetékes eperjesi hitközség területéről pályázók közül választhat plébánost, követheteli a pályázat ki-hirdetésének jogát. Kifogást tesz az ellen, hogy a város köteles legyen ugyanarra a kötelezettségre, a mit a római katolikusokkal szemben magára vállalt, mert a segítés mértéket a város tetszése szerint állapíthatja meg. Végül kifogást tesz az ügyészség az ellen, hogy az alapszabályból hiányzik, hogy az egyházközség belkormányzatát magyar nyelven intézik.

(*) Az Országos Iparogyesület segélye. A főváros közgyűlése az Országos Iparogyesület részére, méltanyolva az egyesületnek az ipari közigazgatás terén kifejtett hasznos működését, valamint az utóbbi időben a hazai ipar pártolása iránt megindított mozgalomban tanusított oadóó tevékenységét, 4000 korona segélyt szavazott meg. Ezt a közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

(*) Az új Mátyás-lepőse. Az Albrecht-utórl fél a Mátyástemplomhoz vezetö lépcsőt, bár még nem épült ki teljesen, tegnapelőtt adták át a forgalomnak. Ezzel egyidőben a folyó építkezések következtében elzárták a Jozsuita-lepőst és így azon ez idő szorint közlekedni nem lehet.

(*) Új honpolgárok. *Paréka* Gyula cs. és kir. főhadbíztos, *Sicher* Márkus mészégető-tulajdonos, *Bart* Dávid kereskedő és *Bodek* Jakab kereskedő ma dél-előtt tették le a honpolgári esküt *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester kezébe.

(*) A drága állampolgárok. A tanács évek óta abban a kellemes helyzetben van, hogy mindennek az árát föl- emeli. Mi, szegény fővárosi publikum pedig fizetjük ezeket a felsőföldi árakat. És a főváros hivatalaiban az adminisztráció lassuságát nem a tíz órai uzsonna betiltásával, a hivatalos órák szigorú betartásával vagy a sok hurokoldással lehetne beszüntetni. A főpolgármester egyszerűen tiltta el, hogy a főváros hivatalnokai folytonosan azon gondolkodjanak, milyen árakat lehetne még ezután föl- emelni. Mert ez a főrekvés immár ugys hiábavaló. A tanács ugyanis a legutóbbi ülésén olyan szabályrendeletet tárgyalt, amely felemeli az állampolgárság árát. Magyar állampolgárok, akik a főváros községi kötelekbe lépnek, 100 korona díjat, külföldiek települési engedélyért 200, ha több mint két éve laknak Budapesten, 100 korona, és ha a magyar állampolgárság megszerzése után a főváros községi kötelekbe lépnek, 400 korona díjat fizetnek. Ilyen szabályrendelet után nem akad már igazán semmi, amit föl lehetne emelni. Csak a tudat marad felemelő, hogy milyen jó dolog fővárosi tanácsnak lenni. De ezeket a díjakat nem találom eléggé változatosoknak. A tanács figyelmébe ajánlom tehát következő kiegészítő árjegyzékemet.

Árjegyzék.

!! A főváros kötelekbe lépni óhajtnak !!

Egyszerű belépés	76 korona.
Belépés eskü nélkül	100 .
Esküvel a főpolgármester kezébe	300 .
Esküvel a polgármester kezébe	150 .
Ugyanaz az alpolgármester kezébe	75 .
Ha keztyű van a polgármester kezén, több	3 koronával.
Polgármesteri gratulációval	6000 korona.
Gratuláció mosolylyal	6004 .
Külföldi állampolgároknak	3762 .
Magyar állampolgároknak	2 .

Ormszertől lefelé a felét fizetik!!
Protektióval díjlenegedés!

Ha még ezt az árjegyzéket is kiegészítik, néhány polgármesterrel többet kell választani, akik egész nap egyebet se tegyenek, csak a kezüket tartásák, amig a sok belesküvéstől elfáradnak. Mert most sosem fáradnak el. Nincs mitől.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Ujházi Ede Budán. *Ujházi* Ede ma este *Márlon* csikós szerepét játszotta a *Fővárosi Nyári Színház* színpadán. Fellépésere zeulóság megett a nézőtér és vége-hossza nem volt az ünneplésnek. Még ki sem lépett a művész a színpadra, csak megszólalt a színpalak között: már összecsanódtak a tenyerek földszinten, páholyban, karzaton. Véletlenül tanuja voltam egyszer, mikor Ujházi Ede megállott hirtelen a Kerepesi-ut közepén és nagyot káromkodott. Kialudt a szivarja. Egyszerre csak ott termett előtte egy jogászformájú fiatal ember és gyufát gyújtott. Az első füstfelhő után pedig megemelte a kalapját és egy leirhatatlan pillantást vetve a művészre, azt mondta:

— Köszönöm, Ujházi ur!

Ilyen érzésből fakadt a ma esti tapsvihar. Meg- érezte az egész házbán mindenki, de leginkább a vendég, hogy a közönség alig várta már a pillanatot, amikor Ujházi Edét amugy igazában a tenyerén hordhatja. Az a mindenki lappangó szeretet szó- lalt meg végre-valahára egész hatalmával, amely a „mesteri” régi idők óta környezi, amely megfordulni készíti az embereket, mikor a művész végig megy az utón. Ez a szeretet tömbölt, ujjongott ma a színházban, mikor a délece, deressedó csikós ott állott a lámpák előtt és integetett, bólogatott barátságosan és könnyen peregetek végig az arcán. Öszinte könnyek; mert a közönség igaz szeretetű Ujházi Ede igaz szeretettel hálálja meg és igaz művészetével. Mikor nagysokára szóhoz jutott, cserdített egyet az ostarával, oda fordult a szereplőkhez, és azon- tal csak ugy ontotta magából a tórló metszett mag- yar mondiásokat hamisítatlan jókedvvel. Ahogy a kulaoshoz nyult, ahogy a gubáját hánytva- vetette, elérhetetlen volt minden mozdulata. A hagyományos népszimul-diszletek: a gémes kut és az aranykál- szos róna akár ott lettek volna. Az ó játéka egy csepásra oda varázsolta a színpadra az egész régi csikós világot, és nem lehet többet mondani a díos- retére, mint amit az egyszeri paraszt mondott:

— Nem tudom, hogy így volt-o, de másképp nem lehetett!

A közönség zajosán ünnepelte egész este, sőt előadás után megvárta a színház előtt és utána hangzott az éjlen egészen az alagutig.

A Csikós Ujházi Ede kedvéért, sőt az ő kívánságára került színre ma este a Fővárosi Nyári Színházban. A művész a mai este kedvéért tanulta be a szerepet és Makó igazgató is mindent elkövetelt, hogy az előadás méltó legyen kiváló vendégehez. Összjáték és rendezés is nagyon jó volt, látszott, hogy nem fukarkodtak a próbákkal. Sugár Aranka mint Rózi, Sándor, Faraçó, Krémer egyaránt nagyon jók voltak. Padányi (Bandi) nagyon szépen énekelte a régi, kedves népdalszámokat, Ujházi Ede holnap este a *Falu rosszában* folytatja vendégjátékát.

(—kő)

Uránia Színház. Az eredeti, minden átdolgozástól mentes Szulamit ma az Urániában telt ház előtt hívta tanúnak a vadmacskát és a kutat. Kövessyvel, a legambiciózusabb direktorral átsétált Ó-Budáról a Kerepesi-útra a Szulamit is. Nagy publikum nézte végig az összevágó előadást és zajos tapsokkal követelte a népszerűt vált áriák megismétlését. A darab ugyanolyan szereposztással került színre, mint ahogy legelőször játszották Ó-Budán. A címszerepet Kövessy játszotta, *Abigai* mint vendég, *Kápolnai Irén*. A publikum sokat tapsolt és a tapsból jó rész Kövessyt illeti, nemcsak mint direktort, hanem mint jószívű embert is. Ő ugyanis az egyetlen olyan fordítója a Szulamitnak, aki nem öli meg kegyetlenül Szulamitot, hanem feleségül adja Absolonhoz. A Szulamit különben már csak öt estén kerül színre az Urániában, mert a jövő héten Kövessy társulatával a vidékre megy.

Kisfaludy-Színház. Kövessy Albert, a Kisfaludy-Színház igazgatója, a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Több reggeli és esti lapban azt a hírt olvastam, hogy társulatomat az Uránia-Színházban való vendégszereplésem befejezése után feloszlatom. Ez a hír teljesen alaptalan. Társulatomat nemcsak hogy nem oszlatom föl, hanem a kecskeméti téli szezonra meg is erősítem.

Hangverseny Cirkventőán. A magyar tengerpart remek lekészű József főherceg szállodájának vendége. 7-én ritka műfiszterben részesülök. *Brestyánszky Győző*, a szálloda szerető-méltó, udvarias és tevékeny igazgatója, *Signore Tedes* a vállalatnak sokoldalú és előzékeny gondnoka segítségével sikerült hangversenyt rendezett a *Klódul főhercegnő* által alapított és védnöksége alatt álló *László* gyermekmenhely javára. A hangversenyt a szállóhoz tartozó nyári pavillon nagy termében tartották meg, amelyet fényesen és izlésesen felszítottak. A közreműködők között nagy sikert aratott *Payer Margit* a m. kir. Opera kedves fiatal énekesnője, *Horváth Zoltán* a Nemzeti Színház jeles művésze és *Beck Péter* a m. kir. Opera zenekarának kitűnő angolkürtöse. Az est sikeréhez hozzájárultak még *Brestyánszky Irén* és *Brestyánszky Karolin* kisasszony, továbbá *Popelak Emil* cs. és kir. ezredes-hadbíró, kik művészi zongorajátékaikkal, *Arányi Adrienne* kisasszony finoman előadott hegedűjátékával együtt sok tapsot kaptak. A hangversenyt táncmulatság követte, mely virradtig tartotta jókedvben a fűrdővendégeket és a környékről ide rándult nagy és előkelő közönséget. (G.)

Városi Színház. Szombaton *Offenbach* operettje, az *Orpheus a pokolban* kerül színre. A főszerepeket a három vendég: *Saklái Szeréna*, *Sz. Tomori Melisza* és *Németh József*en kívül *Vida Elé*, *Almássy Iza*, *Latabárné*, *Feld Mária*, *Szentmiklósi* és *Cseleirégi* játszották. Vasárnap két előadás lesz. Délután 4 órakor félhelyarok mellett a *Bur háború* adják *Ferenzi Frigyes*, a szabadkai színház komikusának vendégfelléptével. Este fél 8 órakor *A koldul barát* kerül színre rendes helyarákkal.

A Napoleon ösém betiltása. Rákosi Viktor és Guthi Soma mulattató bohóságát, a *Napoleon ösém*et, mely a Vígsházban harmincegyeszer került színre, még az elmúlt szezonban megszerelte előadásra *Lautenburg* Zsigmond, a berlini Rezidenz-Theater igazgatója. Még is hívta már a szerzőket a bemutató előadásra, amikor a berlini cenzura a bohózat előadását, — a darab erkölcsellenes tartalma miatt, — betiltotta. Érdekes a cenzura határozatának megfogalmazása. Az első felvonásban Napoleon ösém princípálisa azt meséli el, hogy miálatt ő — a házibará — a sugó feleségének ágya alatt gubbaszt, a sugómulatságos anekdotákkal szórakoztatja a feleségét, és az anekdoták egyike az ágy alatt meglapuló házibarátot nevetésre ingerli, mire kihúzzák az ágy alól. — A második felvonásbeli *Vig száma* tárgyban pedig oszokoló párok árnyképeit vetik a közönség elé; amely jelenetek az erkölcsösség szabályaiba ütközvén, a bohózat előadása meg nem engedhető. Ezzel indokolja a betiltó határozatot: az a cenzura, mely a legpikánsabb francia bohózatok előadását megengedte. Az igaz, hogy a Rezidenz-Theater csak oly föltétellel adhatta elő az *Osztrigás Mici*t, hogy a pikáns kuplét elhagyják, az

abbé alakját egészen kiküszöbölik, s az első felvonás pikánsabb jeleneteit jelentékenyen enyhítik. Hogy azonban *A fény vaddisnt jár* című bohózat előadását miért engedte meg a berlini cenzura, arról hallgat a krónika. A lex Heinzebből nem lett ugyan semmi, de a cenzura copja megmaradt, ezt bizonyítja a Napoleon ösém esete is.

Fővárosi Nyári Színház. Holnap szombaton folytatja vendégszereplését Ujházi Ede a budai színházban. Második felléptére színre kerül *Teth* Ede népszínműve a *Falu rosszá*, melyben *Gonosz Pista* szerepét játéssza a mester.

Hangverseny. A balatonfüredi fürdőközönség — mint üdültőnk írja — nagy érdeklél vária *Fény* (Róth) Ka'mánnak Londonból való odaérkezését. Rónay több előkelő művészzel egyetemben hangversenyt rendez. Közreműködnek *Ladányi* (Lichtenstein) Mariska és *Lichtenstein* Dóra urhélyek. Lichtenstein Dóra kisasszony magyar, francia, olasz, angol és német dalokat fog előadni.

SPORT.

Magyar vívó diádala Párisban. A párisi nemzetközi diákcongressussal kapcsolatban tegnap délelőtt St.-Germainban nemzetközi diákvívóverseny volt. A vívóversenyen, mint Párisból táviratozzák, magyar diák nyerte el az első díjat, a nagy aranyérmét. A vívóverseny győztes *Rajcsányi* Gyula budapesti egyetemi hallgató.

Tátra-lomnici lövészeny. Ma volt utolsó napja a tátra-lomnici meetingnek s ezután dőlt el a meeting fő versenye: az 50.000 koronás Kárpát-díj. A versenyt *Maz* nyerte meg, mely már a télen favoritja volt a versenyzők; második *Quota*, harmadik *Elegy* lett. Nagyobb meglepetésszamba ment ma Vendel győzelme az eladó handicapben. A részletes eredmények ezek:

I. Eladók handicapje. Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. *Lipthay B. Vendel-je* (Gilchrist) első. *Mr. Newmarket Contrás* (Bulford) második. *Pats J* száz. *Honi-ja* (Southey) harmadik. Azután: *Julis*, *In vino veritas*. Itélet: Biztosan 2 1/2 hosszal nyerve, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 113. Helyfoglalások: I. 50: 105. (Contrás), Vendelre nem volt tét.

II. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Egyedl *I. Satanella-ja* (Slack) első. *Gróf Wenckheim D. Aspice-o* (Prudames) második. *Lipthay B. Bizay-ja* (Gilchrist) harmadik. Azután: *Ba'ga*. Totalizátor: 10: 19. Helyfoglalások: I. 50: 61. II. 50: 68.

III. Kárpát-díj. Díj 50.000 korona. Távolság 1200 méter. *Báró Uchritz Zs. Maxja* (Poole) első, *Egyedl I. Quótája* (Park) második, *báró Springer G. Elegy-je* (Hyams) harmadik, azután *Kara*, *Lili*, *Fayon*, *Dunántul*. Itélet: Könnyen 8 hosszal nyerve, 1 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 38. Helyfoglalások: I. 50: 93. II. 50: 128. III. 50: 93.

IV. Beaten-handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. *Geist Gáspár Bolygója* (Segrott) első, *gróf Andrásy S. Bohója* (Gilchrist) második, *gróf Forgách I. Szesélye* (Southey) harmadik, azután *Honi*. Itélet: Küzdelem után nyakösszessel nyerve, 4 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 38. Helyfoglalások: 50: 95 (Bohó). Bolygóra nem volt tét.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 2200 méter. *Mr. C. Wood Beauharnaisja* (Felix) első, *gróf Orsich P. Corvina* (Slack) második, *Geist G. Vevurja* (Csuvari) harmadik. Itélet: Négy hosszal könnyen első, tíz hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 19.

VI. Kétévesek beaten-handicapje. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Feltoronyi ménes Bombardierje* (Barker) első, *gróf Károlyi Gy. Manillája* (Huxtable) második, *báró Königswarter H. Repülje* (Prudames) harmadik. Azután *Székfi*, *Resistencia*. Itélet: Másfél hosszal első, fél hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 21. Helyfoglalások: 50: 85. (Bombardierje), Manillára nem volt tét.

Nyíltér.

Urasági lakás

V. Váci-körút 46. sz. házban november hó 1-ére kiadó.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A suglygati eset.** A pünkösdhétői suglygati villamos szerencsétlenség ügyében a büntető törvényszék *Tamás* István kocsivezét, *Berta* Jenő kalauz és *Unger* Szilárd kocsirendező ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt indította meg a büntető eljárást. Azóta kiderült, hogy ez alkalmazzottaknak semmi része sem volt a szerencsétlenség előidézésében s szolgálatukat a szabályoknak megfelelően teljesítették. A törvényszék tehát az ellenük indított eljárást *beszüntette*.

§§ **Itélet az utóán.** A törvénykezési palota Márkó-utcai bejárója ele ma egy tolókosiban öreg nyomorult koldust hoztak. Vádolt volt. Avval vádolták, hogy a múlt év december havában, mikor a Rökus-kórházban feküdt, szomszédjának *Gombos István* kovácslegénynek a párnája alól kilopott egy

forint hatvan krajcárt. Így került ma a vén koldus a törvény elé, vagy inkább így került a törvényszék a vén koldus elé. Az öreg utyanis sehogysem lehetett kiemelni a kocsiból, mire *Sztiva Géza* tárgyalóbíró jegyzőjével és dr. *Wenczel* Árpád ügyésszel megbízottal együtt kénytelen volt kiszállani a kapu elé, hogy kibájlathassa a lopással vádolt nyomorult embert. A kihallgatás mindössze néhány percig tartott, mert a tolókosiban ülő vádolt töredelmesen beismerte tettét. Szilva bíró nyomban meg is hozta az ítéletet, amelyet kalaplevéve a szabad ég alatt az utcán hirdetett ki a vádolt előtt. Az ítélet mindössze egy forint pénzbüntetéssel sújtotta a koldust, aki megnyugvással vette ezt tudomásul s nyomban le is fizette az egy forintot.

§§ **Kémkedési pör.** Bécsből táviratozzák: A márfél nap óta tárgyaló kémkedési pörben ma itél a bíróság. Az elsőrendű vádlottat, *Saria* volt tartalékos tisztet négy évi súlyos börtönrre, negyedévenként egy-egy börtinnappal szigorítva, atyját pedig hamis tanúságra való fölbűtásért egy havi közönséges börtönrre ítélték.

TÁVIRATOK.

Pétervári, augusztus 10. *Károly István* főherceget és nejét ma délután *Miklós* cár, *Alexandra* Theodorovna cárné és az özvegy cárné Peterhofban fogadta. A cár és a cárné tegnap délben az *Umberto* királyi tartott requiem után meglátogatták a főherceget és nejét a *Vaturus* jachton, melyen három nappal ezelőtt ideérkeztek.

Konstantinápoly, augusztus 10. *Dzsevad* basa tengeragy, volt nagyvezír ma meghalt.

London, augusztus 10. *Russel of Killowen* lord, a Court of Appeal tagja meghalt.

A kegyelet utja.

Bécs, augusztus 10. *A Wiener Abendpost* írja: A *Leopard* osztrák-magyar hadihajó Guadalucaar szigetére megy, hogy az *Albatros* tisztjeinek és matrózainak, akiket annak idején a hajó tanulmányut a közben megölték a bennszülöttek, emléket állítsanak.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 10. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) New York könnyű javulást jelentett, az egyéb külföldi jelentések azonban nem voltak igen ösztönzők. Az itteni határidő-üzletben ma hiányzott a kedv és nagy üzleti csend uralkodott, melynek befolyása alatt kezdetben az irány bágyadt volt és az árfolyamok néhány fillérral hanyatlottak. Később azonban az árfolyamok elértek tegnap esti állásukat.

Kötöttet: Buza ószre 8.07—8.09, rozszre 7.43—7.42—7.44, tavaszra 7.57—7.53, zab ószre 5.65 5.66, tengeri július—augusztusra 6.42, szeptember—októberre 6.42—6.42.

Egyébent jegyeztek: Buza tavaszra 8.43—8.44, tengeri május—júniusra 5.22—5.23, ropca augusztus—szeptemberre 13.75—13.85. A készáruipiacan az üzlet szintén egészen jelentéktelen volt, de az irány szilárd maradt, különösen rozszban, melynek árfolyama a gyenge kínálat folytán mult héthez képest 20 fillérral emelkedett, míg buza 15 fillér avanteot tartott meg. Magas áron tartották árpát is, de a vásárlók jóval alacsonyabb árakat ígérték. Mégis azt hiszik, hogy a holnapi heti tözsdén e cikkek nagyobb üzlet fog kifejlődni, minthogy Németországból sok reflektáns érkezett ide.

Zárlatok jegyeztek: Buza ószre 8.07—8.08, Zab ószre 5.67. Egyéb cikkek üzletellenek és változatlanok.

New York, augusztus 10. (*Terményfőzse.*) (Zárlat.) *Gyapot* New Yorkban helyben 10.—. (9.1/2) Szept.-re 8.63 (8.44). Novemberre 8.34 (8.13). New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/4). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 8.05. (8.05). Stand white Philadelphában 8.—. (8.—). Refined in Cases 9.35. (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsír:* Western steam 7.07 (7.10). Rohe és Brothers 7.30. (7.42). — *Tengeri* irányzata szilárd. Aug.-ra —. (4.1/2). Szeptemberre —. (4.1/2). Okt.-re 4.1/2. (—). — *Buza* irányzata állandó. Píros ósz helyben 82.1/2. (82.1/2). Aug.-ra —. (—). Szeptemberre 81.1/2. (81.1/2). Okt.-re —. (—). Decemberre 83.—. (83.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2 (3.1/2). — *Kávé:* fair Rio T. sz. 9.1/2. (9.1/2). Szept.-re 7.95. (7.80). Novemberre 8.20. (7.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.85. (2.85). — *Cukor:* 4.1/2. (4.1/2). — *On:* 32.80 (32.80). — *Réz:* 16.10. (16.10). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 10. (*Terményfőzse.*) (Zárlat.) *Buza* irányzata állandó. — Aug.-ra 75.1/2 (74.1/2). Szept.-re 76.— (75.1/2). — *Tengeri* irányzata szilárd. Szept.-re 39.1/2 (38.1/2). — *Zsír:* Szept.-re 6.72. (6.77). Okt.-re 6.77. (6.82). — *Szalonna* short clear 7.45. (7.47). — *Sertéshús:* Augusztusra —. (—). Szept.-re 11.72 (11.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELÉK.

Délután.

Megállt az óra pengő nyelve,
Utánban az is elaludt!
— Mintha gonosz kéz híngetetne
Szobámba mákot és hamut.

Minden fakó, színelen, néma,
A butorok, a függönyök,
A poros utcán néha, néha
Lomhán egy-egy szekér zörög.

Csendesen, némán ülök én is,
Hangom a sűrű légtébe hal,
Mire sem gondolok, de mégis
Eszembe jut egy régi dal:

... A sivatag forró labében,
Hol a szem sötéte nem talál,
Portól, homoktól leve régen,
Egy csüggedt, hervadt palma áll.

Perksel a nap vöröslő fénye,
A pusztá csenddel van tele,
Egyszín, elomló fűvenyére
Hullong a palma levele.

Szalay Fruzina.

† Margit királyné gardrobja. Özvegységre jutott Margit királyné az ő nagy gyászában sok aprólékos dolgról is tud intézkedni. Már a tragikus királygyilkosság után következő első órákban egyszerűen adta ennek bizonyosságát. Ujabb értesülés szerint már a ruhafárőr is a legrészletesebben intézkedett. Gardrobjában sok olyan kosztüm volt, amelyet alig viselt egyszer-kétszer s félretett, vagy valami kis hiba miatt egyáltalában nem használt. Amikor a napokban azt az óhaját nyilvánította, hogy özvegységét Turinban akarja tölteni s hogy gyászruháját hosszú ideig nem fogja levetni, első udvarhölgye és barátja, Villa Marina marchesa egy kegyet kért tőle. Azt kérte, hogy adja emléklül egy-egy kosztümjét, amelyet többé nem vesz föl, azoknak az udvarhölgyeinek, akik évek során férjhez mentek mellé a vidékre. A királynét ez az idea nagyon megihletta s nemcsak hogy a marchessa kérését teljesítette, hanem még minden egyes ilyen emlék-kosztümhöz egy-egy boldogabb időkből való ékszert is ajándékozott. A kosztümök közül csak azokat tartja meg, amelyeket valamikor a jövőben viselni fog, így a pongyolákat, a tea-gownokat és meg néhány öltözkét. Megtartja aztán csodaszép menyasszonyi ruháját és azt a szép, fehér szatén-kosztümet, amelyben Umberto király

öt azon a végzetes július 29-ikén utóljára látta. Ezt a két relikviát pedig menyének, az olasz királynénak hagyományozza majd egykoron.

† Asszony mint kormányzójelölt. Chicagóban érdekes nő lakik. A neve Meyer A. Franciska és az ősi választások alkalmából kiküldötté önmagát kormányzójelöltnek. Programot is adott, amelybe minden párt programjából a legjobbat vette föl. Jelöltséget a nappal kiáltványban tudatta, melyben többi közt ezeket mondja:

Szeretnék a szép Illinois kormányzója lenni. Szeretnék ugyanis másoknak is, magának hasznára lenni. Hiszen olyan sok van, aminek történnie kellene a polgárok érdekében. És ez mind meg fog történni, ha én leszek a kormányzó. Mióta törvénytelenül be voltam zárva Kaukakeében, mindig érzem a vágyat, hogy kormányzó legyek. Elhatározásomat az a gyalázatos mód érlelte meg, amelyel annak az intézetnek a lakóival bántak. Azt mondják ugyan, hogy nem vagyok választható, mert nem vagyok választó, de ily csekélyesre nem volna szabad adni, ha polgárok valóban jó kormányzót óhajtanak.

† Az etiket-gyűlölő király. Umberto király nagyon sokban hasonlított atyjára a ré galantmora. Semmit sem gyűlöl jobban az etiketnél. 1875-ben Bécsbe ment V. Ferdinánd temetésére. A trónörökös különösen érintette az a hideg, kimért szertartásosság, amely a bécsi udvarban évszázadok óta meghonosult. Mikor a temetés elmult, Umberto, aki atyját még nyilvánosan is tegezte és a legünnepélyesebb állami aktusnál is mindig csak atyjának szólította, a következő táviratot intézte atyjához:

Felség! Alattvalói hódolattal jelentem, hogy ő cs. k. apostoli felsége, V. Ferdinánd oszár és király legkegyelmesebben elhatározta, hogy eltemettesék.

Viktor Emdáuel nevetve mutogatta a fia táviratát környezetének s így csakhamar a bécsi udvar is megtudta ezt. A táviratban rejlt maró gúny miatt az a hideg viszony, amely Ausztria és Olaszország között akkor ugys meg volt, még fagyosabbá vált. Csak évekkel azután, mikor Umberto trónörökös már király volt, állott be a Habsburgok és a savoiai-ház között barátságosabb viszony.

† A babonás özvegy és a jósnő. Párisban egy Gabrielle Jancorder névű harminnyolc esztendő özvegy asszony él, aki nagyon babonás. Mindig szerette volna megtudni, hogy mit rejt számára a jövő. Az utóbbi időben egy fiatal ember közeledett hozzá, s ez még nyugtalanabbá tette az amugy is exaltált asszonyt. Késégei támadtak, vajjon az a fiatal ember őt akarja-e bírni, avagy pénzére, vagyónára áhítozik. Hivatott egy jósnőt, és szép pénz

ígért neki, ha megmondja, mily sors vár reá a jövőben. Be is állított az asszony lakásába a jósnő a leánya kíséretében és nagy titokzatosságok közepette a felvett kártyákból azt jósolta neki, hogy őrizkedjék a férfialakú és semmi esetre se gondoljon egy második házasságra, ha nagy kort akar elérni és boldog akar lenni. Ez a jó tanács az asszonynak száz frankjába került. Az ajtónál azonban visszafordult a jósnő és így szólt:

— Ha nem csalódom, még azt is mondják a kártyák, hogy rövid idő múlva nagy bosszúsága lesz és a rendőrséggel is lesz dolga.

Az asszony még azon gondolkodott, hogy mi-féle bosszúsága lehet, mikor váratlanul világos lett előtte minden. Ugyanis a jósnővel együtt eltűnt egy kis börtáska család ereklével és a teli pénztárcájával. A fölfezés későn történt, s Gabrielle Jancordernek osakugyan dolga lesz a rendőrséggel.

† A közlekedés Londonban. Egy most megjelent statisztika kimutatja, milyen óriási London utcáinak a forgalma. A lovasut, közúti vasut és villamos vasutak évenként háromszáz millió embert szállítanak, negyvenöt százalékát az összforgalomnak. A földalatti vasutakra jut 128,400,000 utas, ami tizenkilenc százalék, a társaskocsikra 248,600,000 utas, ami harminchat százalék. Alapul véve, hogy Londonnak hatodfél millió lakosa van, egy ember átlag százhuszonötöt utazik a megnevezett három közlekedési eszközön évenként. Amily nagynek tesz ez a szám, éppen olyan kicsiny New Yorkhoz viszonyítva, hol negyvedfélmillió lakos közül egy-egy átlag kétszázöt utazást tesz évenként, ugy, hogy ámbár két millióval kevesebb a lakosság, mégis New Yorkban az utasok száma hétszázharminöt-ezerrel több. Érdekes a londoni közlekedésre nézve, hogy a társaskocsik majdnem kétszer akkora forgalmat érnek el, mint a földalatti vasutak, ami semmi más világvárosban nincs. Az angol mérnöki kar most egy felsővezetékű villamos hálózat megvalósításán fáradozik, amely ne csak a városon belül, hanem annak környékén is kiterjesztése a forgalmat.

† Orvosok Kínában. Nemesak a modern Európában, hanem Kínában is nagy mértékben elterjedtek az orvosok. Ezek az orvosok többnyire Angliában és Amerikában végeztek tanulmányaikat és a missziótársaságok révén kerültek a mennyei birodalomba. Pekingben ez idő szerint három orvosnő van bezárva a többi európaival. Tiencinben hat orvosnő tartózkodik. A kínai nők szivesen hívják az orvosnőket, ha bajuk van. Shanghaiben egész kórház van, ahol orvosnők rendelkeznek. Minthogy ezek iránt az orvosnők nagy a tisztelet, reménylik, hogy a boxerek fölöttelül kímélni fogják őket.

REGÉNY.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(25)

Visszatérve a fogadóba, furdót csináltatott magának, hogy komolyan megszabaduljon a sivatag homokjától; a kereskedelmi utazók ezalatt élénken tárgyalták őt a verandán. Amikor jól kinyújtózkodott az óriás agyagtálcában s egy barna bőr vízfordóval a fejére öntetett egy kecskétömlőnyi vizet, hallotta, amint odakünn valaki azt mondotta:

— Valószínűleg aranyat jött vásárolni, vagy olajforrásokat furat és csak nem akar színt vallani.

Nicolas Tarvin hunyorgatott egyet a nedves balzemével. A sivatagban egy vendégfogadó nem igen bővelkedik butorokban és szőnyegekben. Asztal, két szék, nyoszolya, ruhafogas és üveg alatt rámban az árjegyzék, ez a „berendezés.” Ágyeműt az utazók hoznak magukkal. Tarvin nagy figyelemmel tanulmányozta ezt az árjegyzéket, még mielőtt fáradt szempillái becsukódtak volna és rájött, hogy az indus „dák-bungalov” csak igen keveset hasonlít a fogadóhoz s hogy állandóan az a veszedelem fenyegeti őt, hogy oda kell hagynia barátságatlan szobáját, ha ujonnan érkezett utazók akarják elfoglalni. Csak huszonegy órára volt joga hozzá.

Mielőtt lefeküdt, tintát adatott magának és írt Nutriénának az ő „Birtok- és Talajjavító-Társaság”-nak a levélpapírján. A papír elején Colorado térképe volt látható, amely az egész nyugati vasuti hálózat gépjáratul Topazt mutatta, oldalt pedig ott pompázott az az ónválasztott cím: „N. Tarvin, biztosító- és birtok-ügy-

nök.” Levelének a hangja azonban még merészebb és önértesebb volt, mint a levélpapírjának az ékessége.

Ezen az éjszakán azt álmodta, hogy a maharádzsa a Naulaghát topazi telkek ellenében átengedte neki. Az alkut már-már megkötötték, amikor ő felsége hirtelen makacs lett, s azt kívánta, hogy Tarvin az ő legkedvesebb bányáját, a „Késelkedő-eret” adja ráadásul a Naulakha értékének a kiegyenlítésére. Tarvin nem akart belemenni ebbe a feltételbe, amire a rádza egyszerűen így szólt hetykén: — Ahogy tetszik, fiam, de hat akkor nem is megy a központi Colorado-Californiai vasut Topazon át! — És Tarvin engedett, Nutriéné nyakába akasztotta a Naulakhát és ugyanabban a pillanatban hallotta is már a coloradoi parlament elnökének a hangját, aki ünnepiesen kijelentette, hogy miután Topaz a Központi Colorado-Californiai Vasut gépjáratul lett, ezennel a nyugat fővárosának nyilvánítja. Ugyanakkor azt is észrevette, hogy ez az elnök senki más, mint ő, ami némi kétséget támasztott benne kijelentésének a helyessége fölül, s szájában valami keserű ízzel ébredt fel ekkor, hogy tanuja lehessen a rhatoei hajnal derengésének és szembe kerüljön a valósággal.

A valóság elsősorban egy szürke szakállú, magas száru lovagló eszímás bészülött katona alakjában bukkant fel, aki tevéjén a veranda előtt állott meg, s magas poleárolt egy zsirtól ragyogó, barna könyveket nyújtott át neki ezzel a szokásos felirattal: „Kérem tessék bírni, tudomásul vennem.”

Tarvin az immár újra átízott vidéknek ezt az új alakját érdeklődéssel nézte, de a meglepetésnek legcsekélyebb jele nélkül... A Keletnek egyik titkára már rájött, hogy tudnivali semmin se csodálkozzék! Átvette a kis könyvet és elolvasta, amit széről egy barna hüvelykuj mutatott neki: „Istentsztelek minden vasárnap reggel hét óra harminc percek a misszió házában szobájában. Idezeneket, akik itt tartózkodnak szivesen

látunk.” Aláírva: „L. R. Estes, amerikai-egyházi misszió.”

— Hm! Hét óra harminc!... Az emberek itt ugyancsak korán kelnek. Ők tudják, hogy miért — dűnyögte Tarvin — De hát mikor ebédelnek ebben az országban?

Ezt csak úgy magában gondolta, a tevéjén ülő embertől ellenben ezt kérdezte:

— Hát aztán mi dolgom van nekem ott?

A tevé ember visszavette tőle a könyveket és közönyösen nézett végig rajta. A tevé is megajándékozta egy pillantással, aztán mind a ketten szép csöndesen elindultak... hogy mire szánja Tarvin magát, ahhoz ugyan már semmi közük nem volt!

Tarvin utánuk kiabált még valamit, de sem a tevé, sem a rajta ülő ember nem vett tudomást róla. Ez nyilvánvalóan nem az az ország volt, ahol az ember könnyen céljához jut és Tarvin türelmetlenül áhítozott most már arra a pillanatra, amikor zsebében a nyakláncal és karján Kettyvel hazafelé vitorlázhathat.

Mindenesetre okos volt, hogy a misszionáriust meglátogassa. A misszionárius amerikai volt, s Tarvin titokban azt is remélte, hogy megbízható értesüléseket kaphat tőle a Naulakháról, sőt talán Kettyről is.

A misszió háza közvetlenül a város kapuja előtt egyemeletes homokkőépület volt s épp oly kevés növényzet volt körülötte, mint a vasuti állomáson. Hanem csakhamar rájött, hogy bent annál több az élet és a meleg sziv, s a vörös falak mögött barátságosan istenhozottat mondtak neki. Estesné egyike volt azoknak az igazi anyai jószágú asszonyoknak, akik a velük született családias érzéssel még egy barlangot is otthonossá tudnak varázsolni. Kerek, sima arca, finom bőre és tiszta, nyugodt szeme volt. A szürke szálaktól még teljesen mont barna haját simán fésülte a homlokára... Ugy negyven esztendő lehetett. Egész egyénisége megnyugtatólag hatott.

(Folytatása következik.)

+ Méheköl meggyavart tometes. Rogau szilvái helyezésre történt az eset. Schmidt tanítót tometelték a az iskolai gyermekek is kikisérték utolsó utjára éppen véget ért az ima a nyitott sírnál s a gyermekek karéneke felhangzott, amikor a tometésval szemeszados kortól egy méhráj csoport a gyászkeszűsége. A méhek valóságos harcot indítottak fulánkjaikkal s a gyermekek ijedt kiáltással robbentek ezét. Ée nyomokban a nagyok is szétfutottak. Hiába hegesgették el az emberek a dühös méheket, azok tovább is üldözték őket, el egészen a falug. Alig akadt valaki, akit meg nem szurtek volna a méhek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása augusztus 7-ikén a következő volt: Bankjegyforgalom 1.861.637.000 korona (— 10.715.000 korona), ére-értékkészlet 1.189.549.000 korona (+ 2.415.000 korona), váltótárca: 385.250.000 korona (— 5.317.060 kor.) lombard-üzlet: 56.780.000 korona (+ 684.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 188.763.000 korona (— 78.007.000) korona.

Uj vasuti üzletvezetőségek. Vasuti körökben már régen beszélnek arról, hogy a Magyar Királyi Államvasutak üzletvezetőségeinek eddigi beosztását reformálni fogják. Most e terv a megvalósulás stádiumába jutott. Egy könyvatos szerint öt új üzletvezetőséget létesítettek, még pedig *Pozsonyban, Lovoson, Pécsen, Eszéken és Temesvárt; Pozsonyba* a Budapest-balparti üzletvezetőséget telepítették át, míg *Temesvárnak* a szegedi üzletvezetőség egy részét fogják kiszakítani. Ezt az utóbbi újítást az tette szükségessé, hogy *Szegednek* már is abnormis nagy hálózata van. Majdnem 2000 kilométer óriási vonal tartozik ide. Az új üzletvezetőségi kör a Temesvártól délre eső vasutvonalakat foglalja magában, viszont a szegedihez lesznek kapcsolva a nagy alföldi utvonalak egész Ceglédig.

A kereskedelmi alkalmazottak III-ik országos kongresszusának előkészítő bizottsága helyreigazításként közli velünk, hogy *Protvina* Géza, temesvári kamarai h. titkár neve csak tévedésből került a kongresszusi előadók névsorába.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1900. évi pénztári feleslegekből augusztus hó 3-án 500.000 koronát szállított be készpénzben a központi állampénztárba, amivel együtt a folyó évi készpénzbeszállítás 29.038.400 koronát tesz ki.

A magyar királyi államvasutak és az általuk kezelt helyi érdekű vasutak állomásain feladott áruk mennyisége a múlt hónapban is elég kedvezően alakult, amennyiben, dacára annak, hogy nagyobb gabonaforgalom meg eddig észlelhető nem volt, a legtöbb cikkből, különösen faneműekből, lisztből és élő állatokból, főleg pedig szemből jóval nagyobb volt a feladás, mint a múlt év megfelelő időszakában, míg esőkönnes és az is csak kisebb mérvben, ceupán a széna, a bor, a cser és a méz feladásánál mutatkozik. Feladott ugyanis július havában 182.540 kocsi rakományt fizető áru, ami a tavalyi 163.117 kocsival szemben 12% gyarapodást mutat. A legnagyobb mennyiségekkel szerepelnek: szén 25.544 kocsival (+ 5582), fa 24.638 (+ 8.419), gabona 11.007 kocsi (+ 93), kővek 10.982 kocsi (+ 271), élő állatok 10.033 (+ 376), liszt 7557 kocsi (+ 1957), só 1423 kocsi (— 17), káposzta, burgonya és gyümölcs 1597 kocsi (+ 60), szesz 512 kocsi (+ 187), kőolaj 934 kocsi (+ 21), dohány 583 kocsi (+ 42), érekek 4445 kocsi (+ 16), vas- és vasárú 6631 kocsi (+ 545), okor 933 kocsi (+ 131), bor 840 kocsi (— 75), széna és szalma 249 kocsi (— 246), egyéb áruk 24.639 kocsi (+ 3330), és darab-áruk 47.838 kocsi (+ 3811). Az év eleje óta az összes feladás 1.294.609 kocsi fizető áru adatott fel, 11,6%-kal több, mint tavaly. Ezen többletetnek csaknem 40%-a szénre esik, amelyből 52.492 kocsi adatott fel. A hazai széntermelésnek eme hatalmas fellendülése, mely az osztrák kőszénbányások sztrájkja óta tapasztalható, különösen fontos gazdasági esemény, kivált ha, amint remélhető, visszacsús nem fog beállani. Nagyon emelkedett az idén a gabona és liszt feladása is; az előbbiből feladott 113.240 kocsi (+ 23.587), ez utóbbiból pedig 54.690 kocsi (+ 10.910). Orvondatos végül az élő állatok forgalmának emelkedése; az idén élő állatok 65.161 kocsival vittek ki, ami a tavalyi feladásnál 3002 kocsival több.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Creditoren Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Biró Gyula* kereskedő, *Pécs, Lederer Mór* kereskedő *Ujvidék*, *Stern Sámuel* kereskedő *Bécs*, *Háhnél János* papirkereskedő *Praha*, *Hezoncky Ferenc* kefekötő *Karlsbad*, *Zadnik Giovanni* kereskedő *Triest*, *Ruzstnyák Emil* kereskedő *Bárta*.

Országos marhavásár Budapesten. A legközelebbi országos marhavásárt augusztus 26-án és 27-én tartják meg Budapesten.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40,50 korona pénzben, 41.— korona aruban. *Bácsban* a nyersszesz ára 44,40 korona pénzben, 44,60 korona aruban.

Borjuvászár. 1900. évi augusztus hó 10-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényirtársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 978 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db. — db. horvát, növendék marha 25 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos telefelekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 56—75 f.-ig. I. r. 76—88 f.-ig, kivételes 92— f. 1 kilónként, leölt borju f.-ig. II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növendék marha 46—54 f.-ig 1 kilónként, I. r. — f.-ig, Bárány élő —, k., leölt bárány — k., kivételes ár — k.-ig páronként. Kecske — k.-lól — k.-ig. A vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székcs-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1900. évi aug. 10. Készlet 496 darab. Érkezett 1151 darab. Összesen 1647 darab. — Eladott 1227 darab. Maradt 520 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 86—92 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 89—94 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 88—94 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 84—90 koronáig. Malac 76—84 korona 100 kilónként. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, augusztus 10.

A buzaüzlet nyugodt hangulattal nyílt meg változatlan árk mellett. Később jobb minőségű áru iránt élénkebb lett az érdeklődés és kedvező hangulat mellett 5 fillérrrel emelkedtek az árak. Forgalomba került 35.000 métermáza buza. Rozsból jobb minőségű áru 5 fillérrrel emelkedett.

Eladott:

Uj buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80,5 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 92½ f., 200 mm. 86 k. 8 K. — f., 100 mm. 80 k. 8 K. — f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 79,5 k. 7 K. 95 f., 600 mm. 79,2 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79,3 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f. kevert, 100 mm. 78,5 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 97½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 90 f., 850 mm. 78,2 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 79,5 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78,5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 80 f., felső, 100 mm. 78,3 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 50 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 78½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 76,3 k. 7 K. 87½ f., 200 mm. 77,5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77,5 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 75 k. 7 K. 65 f.

Fehérmegyevideki: 600 mm. 78 k. 7 K. 80 f. **Pestmegyevideki:** 300 mm. 80 k. 7 K. 95 f. sárga, 500 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 1500 mm. 79,5 k. 7 K. 80 f., 1500 mm. 79,5 k. 7 K. 80 f., 700 mm. 79,5 k. 7 K. 97½ f., 250 mm. 79,5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 800 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78,3 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 1800 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77,8 k. 7 K. 65 f. sárga, 500 mm. 77,2 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78,5 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 76,7 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 76,2 k. 7 K. 62½ f., 100 mm. 76 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 60 f., 600 mm. 72,5 k. 7 K. 40 f.

Biharvidéki: 1200 mm. 78 k. 7 K. 85 f. **Raktáraru:** 1000 mm. 75 k. 7 K. 67 f. **O-buza.** Tiszavidéki: 100 mm. 89 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 79,5 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 1500 mm. 78,5 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 78,5 k. 7 K. 85 f.

Fehérmegyevideki: 1400 mm. 79,5 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78,5 k. 7 K. 80 f.

Oroszházai: 2100 mm. 77,2 k. 8 K. — f. **Makói:** 5300 mm. 78,5 k. 8 K. 15 f., 5300 mm. 78,5 k. 8 K. 15 f.

Pestvidéki: 300 mm. 80 k. 7 K. 97½ f., 500 mm. 79,5 k. 7 K. 85 f. **O-bacsói:** 1800 mm. 78,5 k. 7 K. 57½ f., 1000 mm. 78,5 k. 7 K. 57½ f.

Mind 3 hónapra. **Ross:** 100 mm. 6 K. 92½ f., 200 mm. 6 K. 90 f., 800 mm. 6 K. 90 f., 200 mm. 6 K. 80 f., 200 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 55 f., 200 mm. 6 K. 87½ f.

Arpa: 100 mm. 6 K. 05 f., 400 mm. 5 K. 80 f., 300 mm. 5 K. 50 f.

Észpénzfizetés mellett. A készru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként: és kilogrammonként.

B u z a	kilo	1000 gramm		1000 gramm	
		elő	utó	elő	utó
iszavidéki	75	7,86	7,90	7,90	8,00
"	75	7,90	7,95	7,95	8,00
"	75	7,95	7,95	8,00	8,00
fehérmegyeyei	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
pestvidéki	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
bánási	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
bácskai	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75
"	75	7,75	7,75	7,75	7,75

Egyéb gabonafajták	kilo	1000 gramm	
		elő	utó
Ross	70—75	6,75	6,8
Arpa	—	6,66	6,66
"	06—02	5,00	6,10
"	02—04	5,00	6,10
"	04—06	5,00	6,10
Zab	—	5,83	5,83
Tengeri	80—41	6,00	6,00
Repec	—	6,35	6,40
"	—	18,50	18,70
Köles	—	—	—

A határőrszolgálat folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre	7,53—7,76—7,81
Buza áprilisra	8,14—8,10—8,14
Ross októberre	7,05—7,01—7,04
Zab októberre	5,27—5,26—5,27
Tengeri augusztusra	6,30
Tengeri májusra (1901.)	4,90—4,89—4,91
Repec augusztusra	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7,79	pénz 7,80	áru
Buza áprilisra	8,12	8,13	
Ross októberre	7,03	7,04	
Zab októberre	5,27	5,28	
Tengeri augusztusra	6,23	6,24	
Tengeri szeptemberre	6,13	6,14	
Tengeri májusra (1901.)	4,90	4,91	
Repec augusztusra	13,90	14	

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza októberre	7,78—7,79
Buza áprilisra	8,12—8,13
Ross októberre	7,03—7,04
Tengeri augusztusra	6,23—6,24
Tengeri májusra (1901.)	4,91—4,92
Zab októberre	5,32—5,33
Repec augusztusra	14

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde a medió-halasztással volt elfoglalva, mely, tekintettel a csekély engagementokra és azok ellátására szükséges pénzügy bőségére, gyors és jutányos elintézését talált. A forgalom csaknem teljesen szünetelt, úgy hogy fáradságba került a vezető értékek névleges árfolyamait megtudakolni. A záratok teljes esend urakodott.

A helyi piac szóba sem került.

A déli tőzsde csekély forgalom mellett csaknem változatlan maradt. Az árváltozások minimálisak voltak.

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

Váltók és ércváltók változatlanok.

Asz előtőzsde: üzlettelen.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 682,50—684.—, Osztrák hitelrészvény 663.—664,50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 655.—656,50. Közuti vasut 516.—518.— korona.

A déli tőzsde: esendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 664.—665,50. Osztrák hitelrészvény 684.—685.—, Osztrák-magyar államvasut 655.—656.—, Leszámitoló bank 462.—, Jelzőalag bank 424,50. Közuti villamos 597.—598.— korona.

Forgalomba került: 4 százalékos Magyar koronajáradék 90,60. Városi villamos vasut 291.— korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai záratok maradt:

Osztrák hitelrészvény 665.—, Magyar hitelrészvény 684.—, Leszámitoló bank részvény 452.—, Rimamuranyi vasmű részvény 516.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 658.—, Közuti vasparja részvény 598.—, Villamos vasut 290.— korona árfolyammal.

A hivatalos záratok a következők voltak:*)

I. Államadósság.			
a) Magyar Államadósság.			
	Pénz	Ar	Pénz
	100 kor.	100 kor.	100 kor.
Aranyjárdék 4%	96	96,00	Magyar nemzeti bank részvény (100 K)
Koronajárdék 4%	97,20	97,20	Magyar reálbank részvény 40%
Készlet vasuti kölcsön 4%	97,60	97,60	Horv. szlav. reálbank részvény 40%
Államvasuti aranykölcsön 4%	100,00	101,89	Magyar földművelésügyi részvény 4%
Államvasuti értékpapírok 4%	96,90	100,10	Magyar nemzeti bank részvény 4%
Vas- és aranykölcsön 4%	74,50	77,50	Horv. szlav. földművelésügyi részvény 4%
Magyar nemzeti bank részvény (200 K)	168,50	168,50	Tisza reálbank részvény 4%

b) Osztrák Államadósság.			
	Pénz	Ar	Pénz
	100 kor.	100 kor.	100 kor.
Egyes papírbondok 4%	97,30	97,30	Koronajárdék 4%
Egyes értékpapírok 4%	97,80	97,80	180-as sorozat 4%
Aranyjárdék 4%	98,25	98,25	190-as sorozat (1000 K) 4%
			194-es sorozat —

c) Idegen Államadósság.			
	Pénz	Ar	Pénz
	100 kor.	100 kor.	100 kor.
Bohár vasuti kölcsön 4%	79,50	80,50	Serb 100 frankos sorozat 2%
			76

II. Más költözetek.			
	Pénz	Ar	Pénz
	100 kor.	100 kor.	100 kor.
Bonyhád költözet 4%	88,50	89,50	Budapesti fővárosi költözet 4%
Budapesti fővárosi költözet 4%	97	98	Temes-bányászati költözet 4%
			92
			94

* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánként értendőek, a VI—XVI. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronáknak.

III. Zaloglevelek és kölcsönkötvények

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with columns for institution name, amount, and price. Includes entries like 'Budapesti Állami Könyvtár', 'Magyar Állami Könyvtár', etc.

IV. Elsőbbségi kötvények

Table listing various bonds and their prices, such as 'Kassa-udorbergi 1880. évi 4%', 'Kassa-udorbergi 1881. évi 4%'.

V. Bankok részvényei

Table listing bank shares and their prices, including 'Kereskedelmi és pénzügyi bank', 'Magyar Állami Bank'.

VI. Takarékpénztárak részvényei

Table listing savings bank shares and their prices, such as 'Budapesti Takarékpénztár', 'Kassa-udorbergi Takarékpénztár'.

VII. Biztosító társaságok részvényei

Table listing insurance company shares and their prices, including 'Bécsi Biztosító Társaság', 'Magyar Biztosító Társaság'.

VIII. Gözmalomok

Table listing flour mill shares and their prices, such as 'Gözdolmány', 'Körményi'.

IX. Pányák és téglyáruk részvényei

Table listing brick and tile works shares and their prices, including 'Budaörsi Pány', 'Kőbánya Pány'.

X. Vasutvek és gépjáruk részvényei

Table listing railway and machinery shares and their prices, such as 'Gárdonyi Gépjáró', 'Dunántúli Vasút'.

XI. Könyvnyomdák részvényei

Table listing printing house shares and their prices, including 'Athensium', 'Franklin', 'Körményi'.

XII. Különléle vállalatok részvényei

Table listing special shares and their prices, such as 'Áll. vasg. kőbányák', 'Bécsi villamos'.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei

Table listing transportation shares and their prices, including 'Adria tengerhaj.', 'Bécsi tengerhaj.', 'Budaörsi tengerhaj.'.

XIV. Sorsjegyek

Table listing lottery tickets and their prices, such as 'Bánsági', 'Bécsi', 'Budapesti'.

XV. Pénzbankok

Table listing money banks and their prices, including 'Vasvári', '50 korona', '20 márkás'.

XVI. Külföldi váltók (látra)

Table listing foreign exchange rates for various locations like 'Amsterdam', 'London', 'Párizs'.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzék bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:
Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar...
korona, vörös aprószemű...
korona, vörös búsági...
korona, középszemű...
korona, nagyszemű...
korona, Disznózsir: budapesti 55.50-56...
korona, vidéki...
korona, Tablászalonna:
légenszáritott vidéki...
korona, városi 4
darabos 46.50-47...
korona, 3 darabos 50...
korona, füstölt...
korona, Szilva: boszniai,
szokás szerinti minőség...
korona, 120
darabos...
korona, 100 darabos...

korona, 85 darabos... korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség... korona, 100 darabos... korona, 85 darabos... korona, Szilvaiz: szilvavonal... korona, szerbiai 18... 18,50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde valamivel élénkebb volt. A déli tőzsde gyengébb lett. Zárulat berlini hírekre szilárdult. A berlini magándícsont 41%.

Bécs, aug. 10. (Magyar értékek sávjára.) 4% aranyjárdék 115.35. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.65. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 99.10. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.25. Magyar leszámított és pénzváltóbank... Rimmamurányi vasúti részvény 514... Magyar koronajárdék 60.70. 4%-os Magyar földterem. kötvény 91.15. Magyar hitelbank részvény 682.75. Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 158.50. Kassa-udorbergi vasúti részvény 348... Magyar kereskedelmi bank...

Bécs, aug. 10. (Osztrák értékek sávjára.) 4 2/3% papírjárdék 97.55. 4%-os osztrák aranyjárdék 116... 1890-iki sorsjegye 133.50. Osztrák hitelrészvény 384... Angol-osztrák bank 276.50. Bécsi bankvesztület 494.50. Osztrák-magyar bank 1706. Déli vasút 110... Dunagőzhajózási részvény 789... Dohányrészvény 287.50. Császári és királyi arany 114.8. Német bankváltók 118.47. 4 2/3% ezüst járdék 97.10. Osztrák koronajárdék 97.50. 1884-iki sorsjegye 103... Osztrák hitelintézet részvény 685... Unionbank 552... Osztrák Länderbank 415.60. Osztrák-magyar államvasút 657... Elbavölgyi vasút 458... Alphei bányarészvény 453.50. 30 frankos arany 19.32. Londoni váltó 242.82. Bécsi Tramway Ltt A. 281... Bécsi Tramway Ltt B. 274.50. Lípót kőhő 412... Az irányzat szilárd.

Bécs, aug. 10. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 685... Magyar hitelrészvény 684... Angol-Osztrák bank 277... Bécsi bank egyesület 495... Union bank 553... Länderbank 416... Osztrák-magyar államvasút részvény 657... Lombard 110... Elbavölgyi vasút 459... Északnyugati vasút részv. 448... Dohányrészvény 287.50. Rimmamurányi vasúti 515... Alphei bányarészvény 454... Májusi járdék 97.55. Magyar koronajárdék 90.70. Török sorsjegyek 105.50. Német birodalmi márká 118.52. Napoleon d'or 19.32.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 10. (Tőzsdei tudósítás.) Eleinte bank-, kőhő- és közénrészek gyöngébbben állottak, de később állítólag az amerikai vaspárlók szóló kedvezőbb jelentésekre élénk kereslet mutatkozott kohórészvények iránt, amelyek 2 1/2-3%-kal emelkedtek a kezdőkursusokhoz képest. Ennek következtében azután általában sokkal szilárdabb lett az irányzat, a mi különösen a közénrészeknek vált hasznára. Járdékok és bankok szintén szilárdak, bár csekély forgalomban. A tőzsde nagyon szilárdan zárult. Magánleszámítottai kamatláb 4 1/2%.

Berlin, augusztus 10. (Zárlati.) 4 2/3% papírjárdék... 4% osztrák aranyjárdék 97.90. Elbavölgyi vasút... Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák-magyar államvasút 129.25. Kassa-udorbergi vasút... Bécsi váltó 84.30. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.10. Alphei bányarészvény 89... Disconto-Commandit 174.60. Általános villamosok Edison 21.25. Gelsenkircheni 207.25. Laurakohó 205.10. 4 2/3% ezüstjárdék 96.30. 4% magyar aranyjárdék 95.90. Osztrák hitelrészvény 206.60. Déli vasút 25.10. Károlyi Lajos vasút... Orosz bankjegye 216.05. 4% új orosz kölcsön 97.25. Török dohányrészvény... Olasz járdék... Magyar hitelbank... Dynamit Trust 147... Harpeni 177.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Kesti forgalom. Négyeszázeletes magyar aranyjárdék 95.90. Magyar koronajárdék 90.30. Osztrák hitelrészvény 206.80. Osztrák-magyar államvasút 139.10. Déli vasút 25.10. Északnyugati vasút 216.05. Elbavölgyi vasút... Orosz bankjegye középénz... Buschtiehradi... Orosz bankjegye... (Ultimo) Lombard...

Hamburg, augusztus 10. (Zárlati.) 4 2/3% ezüstjárdék 96.05. 1860. sorsjegye 137.50. Déli vasút 25... 4% osztrák aranyjárdék 97.30. Osztrák hitelrészvény 206.50. Osztrák-magyar államvasút 139... Olasz járdék 92.90. 4% magyar aranyjárdék 96.50. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, augusztus 10. (Zárlati.) 4 2/3% papírjárdék 96.50. 4% osztrák aranyjárdék 97.85. Magyar koronajárdék 90.50. Osztrák-magyar bank 121.20. Déli vasút 25.20. Elbavölgyi vasút... Londoni váltó 204.77. Bécsi bankvesztület 122.80. Villamos részvény 127... 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 77.30. 4 2/3%-os ezüstjárdék... 4% magyar aranyjárdék 96... Osztrák hitelrészvény 206.20. Osztrák-magyar államvasút 139... Északny. vasút... Bécsi váltó 84.275. Párisi váltó 81.40. Unionbank... Alphei bányarészvény 224... Az irányzat szilárdabb.

Frankfurt, augusztus 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artovalom januárja. Kesti forgalom. Osztrák hitelrészvény 20.725. Osztrák-magyar államvasút 139.25. Déli vasút... Osztrák aranyjárdék... Olasz járdék... Laura-kohó 205.08. Harpeni... Discont 177.60. Alphei... Bécsi bankvesztület... Az irányzat szilárd.

Páris, augusztus 10. (Zárlati.) Osztrák-magyar államvasút... 4% osztrák aranyjárdék... Osztrák Länderbank... 3% francia járdék 100.30. Ottománbank 531... 3 1/2% francia járdék 102... Alphei bányá részvény... Déli vasút... 4% magyar aranyjárdék 95.75. Párisi bankrészvény... Olasz járdék 92.05. Francia törleszt. járdék... Osztrák földhitelintézeti részvény... Török dohányrészvény 312... Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai jelentéskereskedelmi csarnokról.

Augusztus 10. A sertésüzlet irányzata kellemesebb A lisztok sertesek ára: L A Magyar elsőrendű; Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Oreg közep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 94-95 fillérig. Fialat közep (páronként 251-320 kilogramm felüli súlyban) 94-95 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 95-96 fillérig.

II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) — krajcárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (St. a. h.). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 300 kilogramm felüli súlyban) 95-96 fillérig. Közép (páronként 240-300 kilogramm terjedő súlyban) 93-94 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 93-94 fillérig.

Sertésüzlet: 1900. aug. hó 8. napján volt készlet 41.699 darab, 1900. augusztus 9. napján felhajtott 183 darab, 1900. augusztus 9. napján elszállított 538 darab, 1900. aug. hó 10. napjára maradt készletben 41.349 darab.

Napirend.

Naptár. Szombat, augusztus 11. — Római katolikus: Zsuzsanna sz. — Protestáns: Tibor. — Görög-ország: (július 29.) Kallinik. — Zsidó: Ab. 10. Sabbath Wochehau. — A nap kél 4 óra 35 perckor. — Nyugszik 7 óra 1 perckor. — A hold kél 6 óra 59 perckor délután. — Nyugszik 3 óra 15 perckor reggel. A miniszterek nem jövednek. Nemzeti Múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi terei 1 korona belépődji mellett meglekinthetők. Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai iparmúzeum zárva. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. o. 9 órától 1 óráig. Az új országos kypolacsarnok meglekinthető délelőtt 10-1 óráig 40 fillér belépődji mellett. Országos Képtár zárva. Földtani múzeum (Stofánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10-1 óráig. Belépődji 1 korona. Egyetemi könyvtár az ÜHÖ-uton, nyitva délelőtt 8-12 óráig és délután 2-6 óráig. Deák-múzeum a kerepesi-uti temetőben, nyitva délután 6 óráig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melvben az üzletvezetés és árusításokat is ezekből) a városi ipari kiállításban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külkereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, augusztus 10. A nyugati maximum észak felé terjeszkedett, a keleti pedig valamivel délebbre húzódt. Az angliai depresszió a régivel egyesült a most egyik magva a Nord See, másik magva pedig a Bottini-öböl fölétt van. Az idő a depressziós területen erős és szeles, míg Európa többi részében tulajdonán derült és száraz. A hőmérséklet nem változott. Nálunk az északi Kárpátokban tegnap vízszintesen a tengerpart környékén és a keleti határmegyékben pedig gyenge helyi esők voltak, egyébként az idő derült és száraz. A hőmérséklet normális. Kiállítás: Tulnyomóan derült, száraz és meleg idő várható.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations like Inn, Dunna, Buda, etc., with columns for date, time, and level.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 10. — Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Strausz Adolfot a keleti kereskedelmi akadémiához rendes tanárá, Kraesmer Ilonka okleveles tanítónőt a horgosi állami elemi népiszkolához rendes tanítónővé, Lutovszky Ludmilla okleveles tanítónőt a kendilősi állami elemi népiszkolához rendes tanítónővé, Grabovszky Jolán okleveles tanítónőt az ungvári állami elemi népiszkolához rendes tanítónővé, Bányai Piroksa okleveles tanítónőt a szerezési állami elemi népiszkolához rendes tanítónővé, Novák Erzi tót-pelsőci állami elemi iskolai tanítónőt a nákolvári középiskolához. — A pénzügyminiszter Darvas Lajos szombathelyi lakost ideiglenes minőségű díjazott pénzügyi szolgálatnokká. — A kassai pénzügyigazgató Ifj. Moricz Miklóst, a kassai fővármivatalnál alkalmazott gyakornokjelöltet segélydíjas vámgyakornokká. — A kir. korona-

Minden szó egyszeri beiktatása pótló betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadónak: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadónak mindig közölni kell.

Apró hirdetések kétszeri kiadásban és eredeti szöveg mellett még 3 következő napon lehet feladni.

Breuer nővérek dohányüzlete, Teréz-körút 54. szám alatt.
Engelmann Mór gyorsállományos, IV. ker., Kálmán-tér 2. szám.
Franka Pál könyvkereskedő, IV. ker. Csikvári-utca 10. szám. (Kossuth Lajos-utca, Klyó-utca, Koronaherczog-utca sarkán).
Jambrikovits dohányüzlete, eresepesti-út 60. (Takarókp. épület).

Kernberg Rozália dohányüzlete, VIII. ker. Nagymező-körút 18. szám.
Uj. Nagen Ottó könyvkereskedő, Musony-körút 2. sz. (Szent István-berkás).
Nemetsek A. J. újság-árus, Petőfi-tér 3. szám.
Rohonczi Ilona dohányüzlete, Andrássy-út 48. szám.
Szántó Mór dohányüzlete, IV. ker. Kender-utca 14. szám.
Seprényi V. dohányüzlete, VIII. ker. Kerepesi-út 1. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedő, II. ker. Fő-utca 2. szám alatt.
Zsiper és Kónig zene-kereskedők, Andrássy-út 4. szám alatt.
Benda József, Andrássy-út 50.
Deutsch Miklós, Andrássy-út 30.
Wetzelndel Jakab, Király-utca 1.
Blockner J. hirdetői iroda, IV. ker., Szt. István-utca 6. szám.
Eckstein Bernát hirdetői iroda, V. ker., Fő-utca 4. szám.
Fischer J. P. hirdetői iroda, IV. ker., Zeltbach-utca 7. szám.
Goldberger A. V. hirdetői iroda, IV. ker., Váci-utca 9. szám.
Haasenstein és Vogler hirdetői iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.
Leopold Gyula hirdetői iroda, VII. ker., Erzsébet-körút 14.
Messe Rudolf hirdetői iroda, VII. ker., Károly-körút 9. sz.
Mezei Antal hirdetői iroda, V. ker., Gaisel-utca (Haas-palota).
Schwarz József hirdetői iroda, V. ker., Marokkó-utca 4. sz.
Tenezer Gyula hirdetői iroda, IV. ker., Soroviz-utca 8. szám.

Sikray Samu hirdetői iroda, Budapest, Váci-körút 18.
Goldgruber Mór könyvkereskedő, Buda II., Fő-utca 17. szám.
Minden apró hirdetés, melyet az este 6 óráig feladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

A szakos 30 krajcáros bélyegilleték megfizetni nem kell. Tehát ezután a címmel ellátott apró hirdetések is bélyegmentesek.

Ismeretséget óhajtanak kötni csinos, művelt leánynyal vagy asszonnyal, de ajánlatosnak van egy hátránya t. i. én érdektelenül ismeretséget óhajtok. Ha netán mégis volna rekedtás, úgy kérem levelét „Csodák-csodája” jellegével e laphoz küldeni.

Csinos fiatal asszonynyal óhajtat ismeretséget kötni fiatal ember. Levelet, Karcsu, vékony, nem magas” címmel a kiadóhoz.

Nyole év. Édes szivem! Már jobban vagyok, most csak hüvely, mert nem akarok vidékre menni. Ötél és csokoliz ezerszer — Ad. 6811

Angyalok. Hosszas hallgatásukat nem tudtuk mire vélni, mivel hűgységnek a hallgatás valami csodás. A kivételnek adassék azonban tisztelet. De mit csináltak eddig? Ezt akarjuk majd vasárnap délután megkérdezni a mindenesetre várni fogjuk tudott helyen. Addig is jó mulatást a hasonló jókat kívánunk az Ördögök.

Remény. Levél ment Temesvárra a kért helyre „Pubi”-től.

Sietek hirt adni és Tópod megnyugtatni. Nagybecsű jó reményekkel bíztam én is hiszem, hogy minden jól fog menni. Gondolabban edes mindig vedek vagyok és jól esik szivemetek veled beszélgethetni. Felosztottam mindent és naponta élvezek egy részecskét. Forró ölel a Tu hűsége Mindened.

KERESLET.

Alkalmazást nyer, izr. okleveles magyar-német, szongorában is oktató tanító, puztára gy. IV. elemi osztályt végző leányka melé. Cím a kiadónálvalban. 3026

Segéd a főváros szakmából e hó 15-ki belépésre kerestetik. A főváros, hogy az illető ügyes eladó és csinos külsevel bírjon. Ajánlatot lehetőséggel Barta Jenőhöz Miskolcra. 6813

Raktárnoki vagy felügyelői állást keres egy ügyes 20 éves, nős ember, Király-utca 11. I. em. ajtó 4. sz. 6807

Keresek a fővárosban szeptember elsejére különbejárattal, butorozatban szobát. Dr. Fichter, Sipet. 6808

Légszessz- kályhát, nagybő fajtát veszek, Tolnai, Károly-körút 9. 6798

Pénzbeszedő, raktárnok, vagy más megbízható állást keres egy volt kereskedő. Szükség esetén biztosíték is rendelkezik. Cím. Kender-utca 3., I. 10. 3078

Mérlegképes leánykát, ki az osztályosorsájkot kezelenben is járta, felvételt Kunetz Mór banküzletében Szabadkán. 3065

Segéd üveg- és porcellánkereskedő, kitűnő bizonyítványral, esetleg 2-300 ft óvadékkal is rendelkezik, kiszolgálókat, raktárnoki, pénzbeszedő, üzletvezetői vagy más megfelelő állást keres azonnali belépésre. Szives megkeresések „F. M.” jellegével e lap kiadónálvalába küldendők. 3082

Első szobaleány aki szabi, varni tud azonnali felvételt Balaontfűre, arókép szükséges. Érkezhetnek lel Rombach-ú. 5. I. 14. 3060

KINÁLAT.

Kitűnő szabóné ajánlkozik hához, esetleg házon kívül is elvállal munkát mérsékelt díjarsáért. Szentkirályi-utca 22. II. em. 28.

Pénzbeszedőnek, raktárnoknak, vagy más megfelelő állásra ajánlkozik egy intelligens jó megjelenésű volt kereskedő. Cím: József-körút 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) földsz. 6. 3083

Művelt férfi, ki a magyar, német, francia, angol és olasz nyelvet bírja, irodalmilag is képzeti, bármilyen, tudományhoz illő foglalkozást, szerény feltételek mellett elvállalja, esetleg oktatást adna. Ajánlatokat kérek „F. S.” címre VII. Bethlen-utca 10. I. emelet ajtó 10. 3047

Butorozott utcai szoba külön bejárattal, ugyanott egy udvari szoba is kiadó. Kerepesi-út 13. II. 16. 3087

Teljes ellátást kaphat 2-3 intelligens fiatal ember distingváltn urnőnél, Kerepesi-út 13. II. 16. 3086

Egy fiatal segédkátor, ki most jött fővárosba, szép írás van, bármiféle megfelelő állást elnyerni óhajtat, esetleg mint a jelenleg a legnagyobb nékülözések között van, kéri a nemes szívi urakat, urbílygoket és az egyesületi bizottságot, hogy részére egy kis segélyösszeget gyűjtsenek a sz. e lap kiadónálvalába, esetleg Nefelejcs-utca 53. II. em. 27. alá kegyeskedőnek küldeni.

Eladó szőlő. A fővárosban vasuton 2 órányira 5 kataszt hold remekül beállított s kitűnő fajokkal beültetett 2 éves szőlő, családi körülmények miatt eladó. Egy negyed hold termő van benne. Gyönyörű fekvésű, levegős és vize kitűnő. Nyaralóknak kiváló alkalmas s pár év múlva szép jövedelmet is hajt. Venni szándékozők „Szőlőtelep” alatt a kiadónálvalába. 3046

Segéd. Disznó, norimberzi játékszabómű, állását változtatná. Kardos, Hársfa-utca 56b. II. 14. 3079

Uj találmány. Fodrászati cikk, melynek szabadalmi joga jutányos ártérmegszeresethet. A dolgot elfogadok „Barbus” címmel posterestante Nagyvárad. 6812

Fűszerkereskedés vidéki nagyobb városban megyeszékhelyén, igen szépen berendezve, megbízható évente forgalom 20.000 ft, mit eladó eredeti számlákból képes kimutatni, évi bevétel lakással együtt 500 forint, más vállalkozás miatt azonnal eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletet adás-vételi irodájában Budapestben, József-körút 22.

Pénzkölcsönt eszközök minden előleg nélkül rendkívül könnyű visszafizetésű feltételek mellett, kereskedőknek, iparosoknak, magánzóknak törvényes kamat mellett, Molnár, Révai-utca 8. földsz. 1. 3094

Könyvelési oktatás. Egyszerű és költségkölvelet, folyó számlát kamatszámítással, keresked. számtant, változóimán 6 hét alatt alaposan tanít Pollák főkönyvelő VI. ker., Bulyovszky-ú. 28. Érkezhetnek déjben 1-3 és este 1/47-8-ig. 6795

Műgyetemi hallgató ki tanulmányai folytatása céljából a fővárosba megy, beszél magyar, német, olasz nyelvet, hajadói és rajzolásokat járattással bír, előbb 5 fővárosi családnál correspondenti állást keres. Ajánlatok László Béla könyvkereskedő urhoz Kassára kéretnek. 6817

Házvezetőnek ajánlkozik egy jobb család-ból való izraelita özvegy nő, kitűnő főz, a kézi munkához is ért, és a gazdálkodás minden dolgában nagyon járta. Kitűnő bizonyítványokkal szeptember 1-ére óhajtat állást elfoglalni, levelet „Hűségés 6810.” címmel szeptember 1-ig e lap kiadónálvalába továbbít. 6810

Gymnasiummal szemben intelligens családnál (híriapíró) 1 vagy 2 diák külön szobával teljes ellátást és gondos felügyeletet nyerhet VIII. Tavaszmező-utca 10. földszint 3.

Kiadó november 1-re nagy lakás: 4 utcai, 2 udvari szoba mellékelteliségek. Évi bére 800 ft. Király-utca 9. sz. I. emelet. 6814

Egy kitűnő minőségű igen szép használt ösefőle zongora rövid szárnny. olcsó áron azonnal eladó. Megtekinthető reggel 10 óráig fogva délután 5 óráig. Cím: Bálvány-utca 17a. II. em. ajtó 8.

Könyvelő magyar, német levelező délutáni foglalkozást elvállal „Mercur”.

Hársfa-utca 36. első emeleten lakás (3 utcai, egy udvari szoba, akvár, előszoba, konyha stb.) augusztus elsejére azonnal kiadó. 3046

Cukrászdat Szabadkában, 7 éve egyedülálló, katonai ténzeme és kocsikkal, halál-észet miatt eladja Szemes József. 6772

Üzlet. Egy nagyobb alföldi városban egy jó forgalmu fűszer- és rövidáru üzlet házzal együtt más vállalat miatt eladó. Cím a kiadónálvalában. 3062

Csinosan butorozott különbejárattal szoba a lépcsőházból egy vagy két intelligens urnak f. hó 15-re kiadó. Szentkirályi-utca. 6. fsz. 6.

Fonyód- fürdőtelep Szarvas-szalóda, a szőlőben magaslatoan fekvő Béla-telep, öserdő és Balaton közvetlen közelében még több szoba kiadó olcsó áron, jó konyha, olcsó étel, olcsó szójatermésű borok, vendégek ki Kiszolgálása biztosított. Cím Szarvas-szalóda Fonyód-fürdőtelep 6803

Szoba, butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Dob-utca 50. I. 53. 3061

2 kr. 1 Lakás- Hirdető-Ujság, melyben a főváros összes kedves lakásai, bolt, raktár és pincéhelyiségek körülményekint és abo sorrendben vannak közölve” Kapható minden tőzsdében és a kiadónálvalban Kerepesi-út 57. Ugyanott naponta bejelenthető a kiadó helyiségek. Közvetítés díjlatlan. 6785

Tanuló fu intelligens gyermektelen családnál, felsőbb és középső iskolához közel, teljes ellátást kaphat. Teréz-körút 35. II. 32. 3092

Szépen butorozott szoba előszobával intelligens gyermektelen házaspárnál azonnal kiadó (katonatiszteknek szolgálat alkalmas). Cím Klauzál-utca 6. sz. int jobbra ajtó 1. 3091

Emdeni gunár és magyar tojótól származott idei lőhakat adok el. Törze 16 korona és 1 kor. 20 fill. csomagolás. Jászberényi Miklós jegyző Mezőtárkány Heves-megye. 6802

Elegánsan butorozott különbejárattal hónapos utcai szobák fűrdőszoba használattal jutányosan kiadó. Cím: Kianzá-utca 35. II. 18. 6804

Tej- és kávé-csarnok a főváros legelőkelőbb kerületében, nagyon jó menüvel azonnal eladó. Ügyelőkők kizárva. Cím a kiadónálvalban. 3088

Butorozott szoba egy utcai, egy udvari szoba, különbejárattal, csinosan butorozva intelligens családnál azonnal kiadó. Cím József-körút 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) fsz. 6. 3084

Féltábil gőzgép kizuható Höcker-féle csővezetékes, kb. 19 m² tüzfűtővel 5/8 atm. gőznyomásra, utjonnan teljesen kizavítva, legjobb állapotban, jutányosan eladó: Gedeon és Kont. V. ker. Aikomány-utca 31. 6788

Zongora kitűnő és szép, híres mestertől 180 frtért eladó IX. Gyep-utca 46. az udvarban balra, vasúti állomás Üllői-ut. Gyermek-körház.

Harmoniumok iskola, templom és magán használatra közmert kitűnő jó minőségben kaphatók Eder Antal Gyula magyarországi egyedüli harmonium gyárában, IV. Váci-utca 28. sarokház; eddig több mint 8000 db. bel- és külföldön használatban.

Nevelőnök, magyar és idegen nemzetiségűek, zenében, nyelvekben képzettek, gyermekkérdésznők, bonneok elhelyeztetnek, öz. Nietzsche Gerson Anna által, Budapest, Erzsébet-körút 52.

Cipő alkalmi eladás. Finom férfi- és női cipők 1 frtől 5 frt. fél és kivágot cipők 65 ftől 2 frt 50 kr. V. ker. Budapest, József-tér 12. 2996

Uradalom 9134 hold Sárosmegye, 1.2.0.000 koronáért eladó. 80.000 korona jövedelem. Kuchta, Tiszoc. 6794

Használt de jó karban lévő háromkerékű gyermekkeosi olcsón eladó. Dembinszky-utca 8. I. 12. 3068

Emléknek, ajándéknak kiválóan alkalmas. Egy életnagyságu nagyvott fénykép bármily fénykép után művészesen elkészítetik. meglepetésnek ajándéknak nész, név, születésnapra legalkalmasabb, miután egy ily nagyvott nemcsak pillanatra, hanem örök emlék kedves halottainkól a fénykép sőt-telentel visszAADATIK. A hű másolatért kereskedem, a vidéki rendeléseket pontosan eszközölöm. Grosz József, VI. Proféta-utca 5. 3011

Elegánsan butorozott, különbejárattal szép nagy szoba 1 vagy 2 ur részére nagyon olcsón azonnal kiadó. Dessewffy-utca 25. I. em. 21.

Saját termésű kitűnő fafu francia barackot szállít 5 kilós kosarakban 3 forint utánvét mellett Laky Gyula, Pécs. 6728

Különbejárattal utcai szoba, fűrdőszoba-használattal, azonnal kiadó VIII. Kender-utca 3., I. 10. 3077

Homokbirtok 25 forint holdja, alkalmas szőlőnek, szántónak, legelőnek. Üblik János, Kalocsa. 6746

Butorvevők figyelmebel! Olcsón eladnak fabutorok, divánok, matracok és sodrony Ágybetétek Erzsébet-körút 23. sz.

Úti versenypép egész új Reithoffer-tümlőkkel, elutazás miatt nagyon olcsón eladó. Kerepesi-út 81. II. 10.

Két szép szoba elegánsan butorozva, külön bejárattal és egymásba átjárható egy gyermektelen családnál és Andrássy-út és nyugoti pályaudvar közelében azonnal kiadó. Teréz-körút 35. II. 32.

Elegáns két eblikos izsta, féregmentes és kényelmes különbejárattal szoba f. hó 15-re hűgynék vagy urnak olcsón kiadó. Sándor-utca 30/B. I. 13.

Maresekényi J. M. műnevelő internátusa Miskolcon, Kis-Hunyad-utca 4. szám. Ezen Államiag elismert, 1875-ben alapított nevelő intézet a mai kor igényeinek megfelelően van berendezve, közel az iskolához, kertek közt fekszik, nagy befalított udvara és díszes kertje van. Főelgnye az, hogy csak kevés, az intelligensebb osztályhoz tartozó, jó magaviseletű növendéket vesz fel, egészségi viszonyai kitűnők, az igazgató lekötelező, gyöngéd bánásmódja, valamint beható házi tanítása folytán még gyengébb, sőt elégtelen osztályzatú tanulókat is kellő eredménnyel nevel és hogy olcsó! Tessék értesítőt kérni! 6814

Köznevelőosztály

Foronó József-kabát 4 ft
Jaquet ————— 3 ft
Frack ————— 5 ft
Nadrág ————— 2,50.

Rothenberger Jakab, Róth-tér 2. I-ső emelet.

Érettségire való magán előkészítés

V., Andrássy-út 27. ELŐKÉSZÍT gymnáziumi és kereskedelmi érettségire ugyszintén polgári iskolai vizsgálatokra.

Felvilágosítást ad, prospectust kívánatra bérmentve küld.

Egy fehérnemű tisztító-intézet azonnal eladó. Dembinszky-ú. 8. I. 6. 3089

Birtok eladást és bérbeadást gyorsan és minden előleg nélkül közvetít

Készletű és Társas bejegyzett ingatlan és jelzálog iroda Budapest, VI. Gyár-utca 20. Provisio csakis az tizlet megköltése után fizetendő.

Alapos szakoktatás felnötteknek. Az egyszerű és kettős kényvelésben, kereskedelmi levelezés, számtan és szépírásban. **Feln-főle keresk. szaktanfolyam** Budapest, Erzsébet-sörút 15. Külön női és külön esti tanfolyam. Beiratások naponta.

Szilid árak.

Mauiner Henrik butorszállítási és beraktározási vállalat

BUDAPEST. VIII. József-körút 21.
Száraz raktárak.

4 3/4 kiló kávé bérmentve utánvétellel vagy előre fizetve, jótállás az ár-jóvágyásért. Afrak mooca, gyöngyosca. K. 7/20 Santos, küllői. ún. 7/20 Salvador, szőlő Ceylon, kék szőlő különleges finom 8.80 Aranyfű, sárgás küllő- 11.20 Gyöngyosca, nagy finom 10.80 Arab mooca, jót. aram. 13.20 Arjcsokó váltásárival ingyen. Ertlinger & Co., Hamburg.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponkint falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.

Nyomtatott a „Patria” irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgópén, Budapest, IX. Üllői-út 26.